

Ankestyrelsens statistikker

Anbringelsesstatistik

Årsstatistik 2011

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
1 Hovedresultater – Anbringelser af børn og unge 2011	2
2 Afgørelser om anbringelse i 2011	6
2.1 Afgørelser og samtykke	6
2.2 Alder, køn og anbringelseshyppighed	8
2.3 Udviklingen i anbringelserne 2007-2011	12
2.4 Første anbringelsessted	13
2.5 Anledning til afgørelser om anbringelse	15
2.6 Årsager til anbringelse	17
3 Anbragte børn og unge i 2011	22
3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2011	22
3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen	29
4 Tilbud om efterværn til unge mellem 18 og 22 år	40
4.1 Afgørelse om efterværn forud for det fyldte 18. år	41
4.2 Etablering af døgnophold i anbringelsesstedet	41
4.3 18-22-årige med døgnophold fordelt på anbringelsessteder og køn	43
4.4 Ophør af døgnophold i efterværn	45
Bilag 1 Baggrund og metode	47

Forord

Siden 1. januar 2006, hvor anbringelsesreformen trådte i kraft, har kommunerne indberettet oplysninger om afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik. Med årsstatistikken 2011 foreligger der således seks års statistiske opgørelser for udviklingen på området siden anbringelsesreformen.

Anbringelsesstatistikken giver en unik mulighed for, at alle kan følge udviklingen på anbringelsesområdet for hele landet og i de enkelte kommuner. Ankestyrelsen leverer løbende oplysninger baseret på data fra anbringelsesstatistikken til beslutningstagere, lovgiver og forskningsinstitutioner.

Ankestyrelsen har i de forløbne år fortsat arbejdet med at gøre statistikken mere tilgængelig for kommunerne. Som led heri udsender Ankestyrelsen hvert kvartal ledelsesinformation til kommunerne med centrale anbringelsesdata for den enkelte kommune.

Den kommunale ledelsesinformation er samtidig et led i Ankestyrelsens omfattende valideringsproces, som sikrer, at statistikken giver et så retvisende billede som muligt af de afgørelser, som kommunerne træffer om anbringelse af børn og unge i året.

Årsstatistikken 2011 viser, at kommunerne i 2011 har truffet færre afgørelser om anbringelse i forhold til de forudgående år. 12 procent færre børn og unge er i 2011 blevet anbragt uden for hjemmet i forhold til 2010.

Oplysningerne for 2011 vil efterfølgende blive opdateret årligt, ligesom tallene for 2007-2010 er opdateret i denne statistik i forhold til tidligere offentliggjorte statistikker for de fire år.

Oplysningerne i denne årsstatistik bygger på de indberettede afgørelser frem til begyndelsen af august 2012.

En del af de opgørelser, som indgår i årsstatistikken, er offentliggjort kommune- og/eller regionsfordelt i dataportalen 'Tal fra Ankestyrelsen' på hjemmesiden www.ast.dk. Her er der mulighed for at danne egen statistik og eksempelvis få vist resultaterne grafisk.

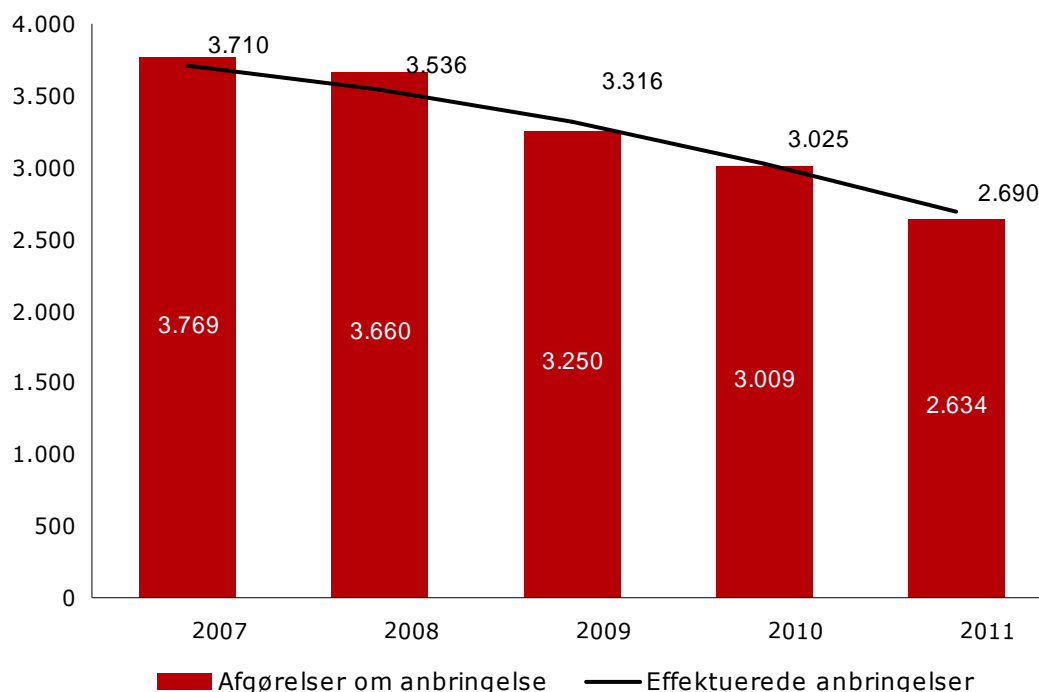
1 Hovedresultater – Anbringelser af børn og unge 2011

Årsstatistik 2011 om børn og unge anbragt uden for hjemmet giver et overblik over kommunernes afgørelser om anbragte børn og unge mellem 0 og 17 år. Derudover beskrives unge mellem 18 og 22 år med døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn. Dette er den sjette årsstatistik siden anbringelsesreformen trådte i kraft 1. januar 2006. I årsstatistikken er der primært lagt vægt på at beskrive afgørelserne om anbringelse i 2011 og udviklingen siden 2007.

Færre børn og unge anbringes

I 2011 blev der truffet afgørelse om anbringelse i 2.634 sager, mens 2.690 børn og unge flyttede til anbringelsesstedet (effektuerede anbringelser). Anbringelsesstatistikken har siden 2007 vist en klar tendens til et faldende antal af afgørelser om anbringelse. Denne udvikling er fortsat i 2011. Der kan således konstateres et fald i antallet af afgørelser om anbringelse fra 2010 til 2011 på 12 procent, og med 30 procent siden 2007, *jf. figur 1.1.*

Figur 1.1 Antal afgørelser om anbringelse og effektuerede anbringelser, 2008-2011

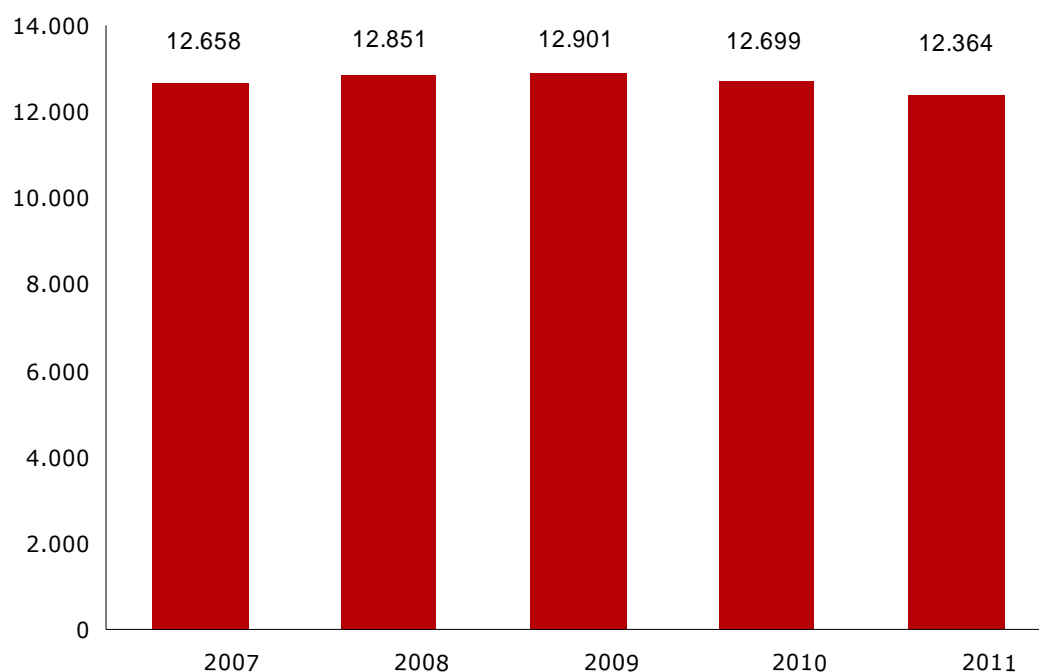
Antallet af effektueringer ligger i 2011 lidt højere end antallet af afgørelser. Dette hænger blandt andet sammen med, at antallet af registrerede afgørelser fortsat er

faldende og det forhold, at der oftest går et vist tidsrum fra afgørelsen træffes, og indtil anbringelsen effektueres.

Færre børn og unge er anbragt

Det faldende antal afgørelser om anbringelse afspejles i et fald i det samlede antal anbragte børn og unge ved udgangen af året. I 2011 var 12.364 børn og unge anbragt - et fald fra 12.699 i 2010, *jf. figur 1.2*. Dette svarer til et fald i antallet af anbragte børn på 3 procent fra 2010 til 2011.

Figur 1.2 Antal anbragte børn og unge 0-17 år, ultimo 2007-2010

At antallet af anbragte børn ikke altid følger udviklingen i antallet af afgørelser om anbringelse, skal ses i sammenhæng med, at udviklingen i antallet af hjemgivelser og ophør af anbringelser også har betydning for det samlede antal anbragte børn og unge (se tabel 3.4).

En større andel af de anbragte er små børn

En større andel af de nye afgørelser om anbringelse truffet i 2011 vedrørte små børn mellem 0 og 3 år. 14 procent af anbringelserne i 2011 vedrørte 0-3-årige, mens den tilsvarende andel i 2007 var på 9 procent. Der har i samme periode været et fald i andelen af afgørelser om anbringelse for 12-14-årige. De udgjorde 22 procent i 2011, et

fald fra 29 procent i 2007. Der træffes flest afgørelser om anbringelser for aldersgruppen 15-17 år, nemlig 44 procent.

Ses der på andelen af anbragte børn i forhold til befolkningen i samme aldersgruppe, kan det konstateres, at anbringelseshyppigheden er svagt stigende for 0-6-årige børn, mens den er faldende for børn og unge i alderen 12-17 år.

Andelen af nye anbringelser i plejefamilie stiger

Mens der har været et fald i det samlede antal effektuerede anbringelser fra 2007 til 2011, er antallet af børn og unge, der bliver anbragt i plejefamilie som første anbringelsessted steget fra 939 afgørelser i 2007 til 957 i 2011. Forholdsmæssigt svarer det til en stigning fra 25 procent i 2007 til 36 procent i 2011.

I samme periode er andelen af effektuerede anbringelser på døgninstitutioner faldet fra 36 procent til 28 procent. Tilsvarende registreres et fald på de socialpædagogiske opholdssteder fra 18 til 15 procent af de effektuerede førstegangsanbringelser.

Andelen af tvangsmæssige anbringelser stiger

I 2011 traf kommunerne 377 afgørelser om anbringelse uden samtykke¹ svarende til 15 procent af alle afgørelser truffet af kommunerne i 2011. Det er en stigning på 8 procentpoint i forhold til 2007, hvor 7 procent af afgørelserne var tvangsmæssige.

Gruppen af tvangsmæssigt anbragte er også steget fra 2007 til 2011. I slutningen af 2007 var der 1.416 tvangsmæssigt anbragte børn og unge, mens der ved udgangen af 2011 var 1.892 tvangsmæssigt anbragte børn og unge. Det er en stigning på 34 procent, så de nu udgør 15 procent af det samlede antal anbragte børn og unge.

Kommunerne tager fortsat initiativ i en større andel af sagerne

I 2010 steg andelen af sager, hvor kommunen havde taget initiativ til anbringelsessagen kraftigt. I 2011 er denne tendens fastholdt. I 47 procent af kommunernes afgørelser om anbringelse i 2011 blev anbringelsessagen påbegyndt på kommunens foranledning.² Det er en stigning siden 2009, hvor 37,5 procent af sagerne blev påbegyndt på kommunens foranledning. Andelen af sager, der er rejst på baggrund af en henvendelse fra forældremyndighedsindehaveren, er faldet fra 46 procent i 2009 til 44 procent i 2011.

Øvrige oplysninger i statistikken

I statistikken belyses også de øvrige sagshændelser under anbringelsesforløbet i statistikken. Herunder ændringer af samtykkestatus, opfølgninger af indsats og handleplan, sager forelagt børn og unge-udvalgene samt hjemgivelser og andet ophør.

¹ Tvangsmæssige afgørelser inkl. foreløbige afgørelser ved formanden for børn og unge-udvalget, jf. § 75, stk. 1.

² I statistikken er det muligt at angive flere samtidige anledninger til, at kommunen har igangsat en sag om anbringelse af et barn eller en ung. I hver femte sag sker afgørelse om anbringelse alene på kommunens foranledning.

Statistikken indeholder også en gennemgang af baggrund og metode, jf. bilag 1, herunder om Ankestyrelsens validering af de oplysninger, som kommunerne indberetter til statistikken.

2 Afgørelser om anbringelse i 2011

Kapitlet er baseret på indberetninger til Ankestyrelsen om kommunernes afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet, samt om de anbringelser som blev iværksat af kommunerne i 2011.

Statistikken indeholder oplysninger om 2.634 afgørelser om anbringelse af børn og unge, som blev truffet i 2011, samt 2.690 effektuerede anbringelser.

2.1 Afgørelser og samtykke

Der blev truffet 2.592 afgørelser om anbringelse i 2011. Kommunerne traf 2.502 afgørelser om en anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet. Hertil traf domstolene 90 afgørelser om anbringelse i forbindelse med ungdomssanktion, afsoning eller varetægtssurrogat.

85 procent af kommunernes afgørelser om anbringelse i 2011 er truffet med samtykke fra forældremyndighedsindehaverne og den unge, som var fyldt 15 år (frivillig anbringelse). 11 procent af kommunernes afgørelser blev truffet uden samtykke (tvangsmæssig anbringelse), og 4 procent blev truffet som formandsafgørelse, jf. tabel 2.1.

Tabel 2.1 Afgørelser om anbringelse med samtykke, uden samtykke eller bestemt ved dom, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Med samtykke (§ 52)	3.407	3.265	2.841	2.587	2.165
Uden samtykke (§ 58)	198	216	208	212	267
Formandsafgørelse	72	105	134	97	110
Kommunale afgørelser	3.677	3.586	3.183	2.896	2.542
Ungdomssanktion	77	70	61	39	21
Afsoning	.	.	1	16	10
Varetægtssurrogat	.	.	.	57	61
Uoplyste	15	4	5	1	0
I alt	3.769	3.660	3.250	3.009	2.634

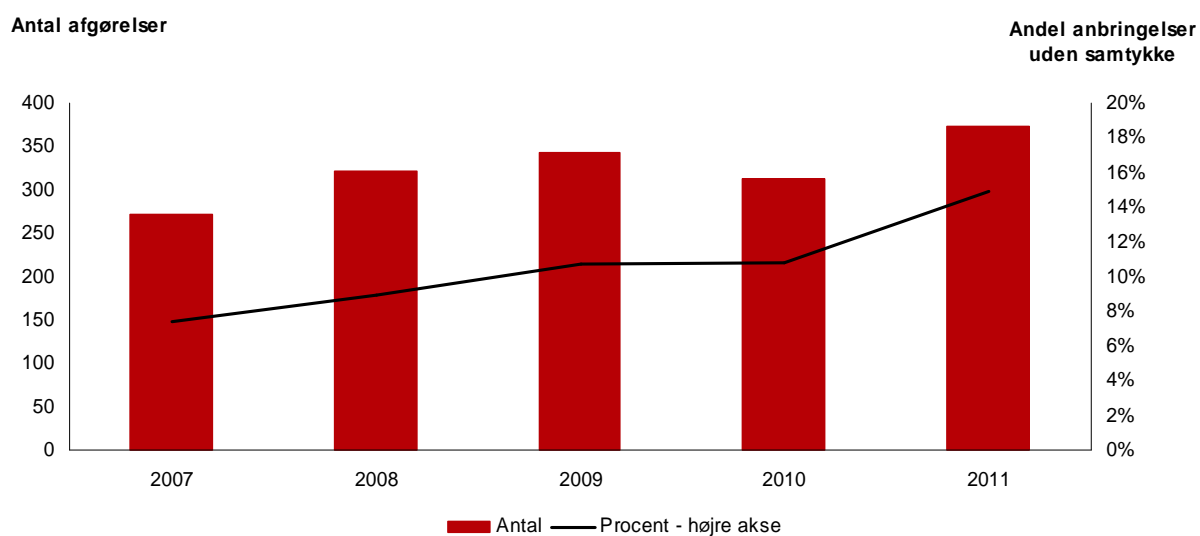
Note: Opdaterede tal. Se afsnit 1.6 i bilag 1 "Baggrund og metode".

Niveauet for antallet af afgørelser lå relativt stabilt i 2007 og 2008, hvorefter der ses et fald fra 2008 til 2009 på 11 procent. Denne faldende tendens er forsat i 2010 og 2011, hvor der ses et fald på 14 procent fra 2010 til 2011. Samlet set over hele perioden er antallet af afgørelser faldet fra 3.769 i 2007 til 2.634 i 2011, svarende til et fald på 30 procent.

Flere bliver anbragt uden samtykke

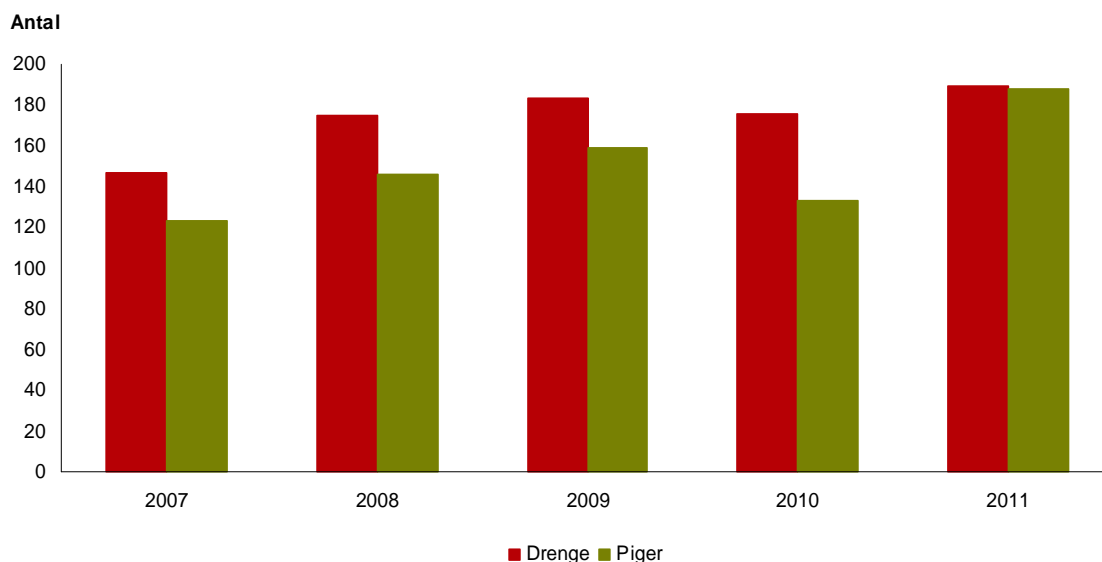
Antallet af anbringelser uden samtykke er steget fra 309 afgørelser i 2010 til 377 afgørelser i 2011. Dette svarer til en stigning på 22 procent, *jf. tabel 2.1*.

Figur 2.1 Anbringelser uden samtykke som pct. af afgørelser, 2007-2011

Næsten lige mange drenge og piger bliver anbragt uden samtykke

Mens der i perioden 2007-2010 var klart flest drenge, der blev anbragt uden samtykke, blev der i 2011 anbragt 189 drenge og 188 piger uden samtykke, *jf. figur 2.2*.

Figur 2.2 Anbringelser uden samtykke fordelt på køn, 2007-2011

2.2 Alder, køn og anbringeshyppighed

Af de 2.634 afgørelser i 2011 om anbringelse uden for hjemmet vedrørte 66 procent børn og unge i aldersgruppen 12-17 år, mens 14 procent af afgørelserne vedrørte børn i aldersgruppen 0-3 år. Der anbringes lidt flere drenge (54 procent) end piger (46 procent), jf. tabel 2.2.

Tabel 2.2 Afgørelser om anbringelse, 0-17årige, fordelt efter barnets køn og alder på afgørelsestidspunktet, 2011

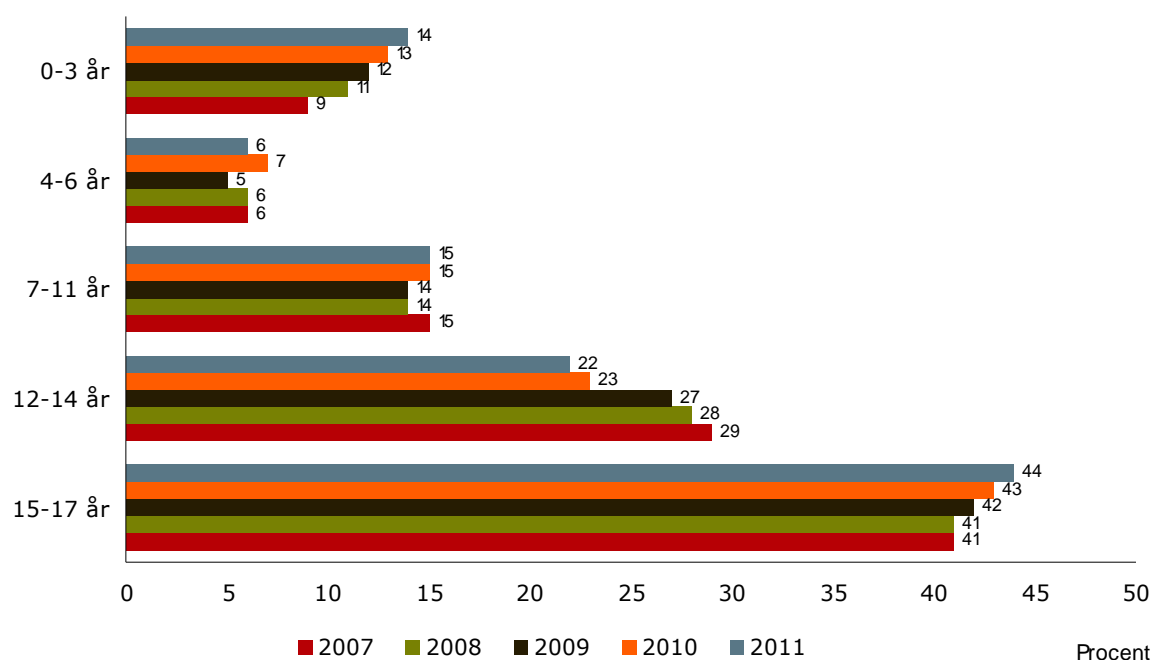
	Drenges		Piger		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	192	14	164	14	356	14
4-6 år	84	6	80	7	164	6
7-11 år	216	15	166	14	382	15
12-14 år	287	20	299	24	586	22
15-17 år	636	45	510	42	1.146	44
Afgørelser i alt	1.415	100	1.219	100	2.634	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

I perioden fra 2007 og frem til 2011 er der sket en forskydning i fordelingen af aldersgrupper. I 2007 vedrørte 9 procent af afgørelserne børn i aldersgruppen 0-3 år, mens det tilsvarende tal for 2011 er 14 procent. Andelen af afgørelser om anbringelse for de 15-17-årige er steget fra 41 procent i 2007 til 44 procent i 2011. I den samme

periode ses der et fald fra 29 procent til 22 procent i antal afgørelser i aldersgruppen 12-14 år. Andelen af afgørelser har ligget relativt stabilt i de øvrige aldersgrupper, *jf. figur 2.3.*

Figur 2.3 Afgørelser fordelt efter alder, 2007-2011, procent

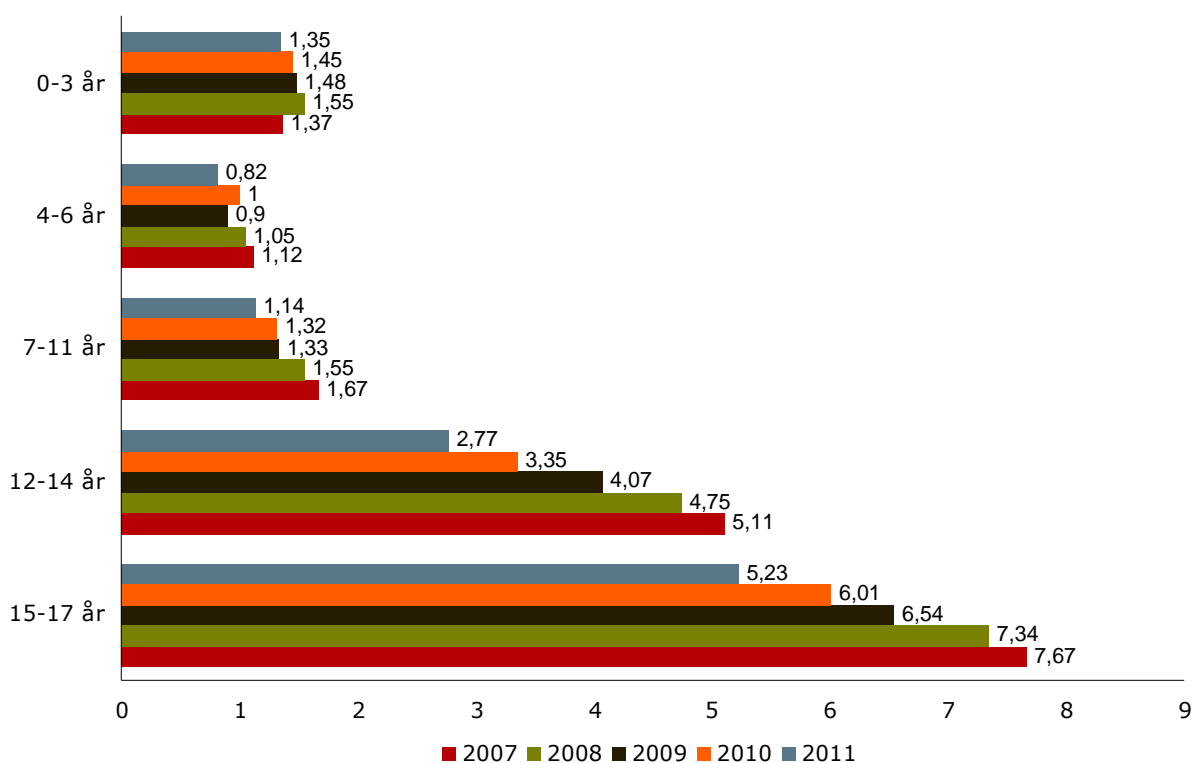

Afgørelseshyppighed

Generelt er anbringelseshyppigheden stigende med børnene/de unges alder. I 2011 blev der anbragt 1,35 barn pr. 1.000 børn i aldersgruppen 0-3 år i befolkningen og 5,23 barn pr. 1.000 i aldersgruppen 15-17 år i befolkningen.

Udviklingen i anbringelseshyppigheden i perioden 2007-2011 er næsten uændret for de 0-3-årige med faldene for alle de øvrige aldersgrupper. De største fald ses i aldersgruppen 12-14 år samt 15-17 år. For aldersgruppen 12-14 år falder anbringelseshyppigheden fra 6,67 barn pr. 1.000 børn i 2007 til 5,23 barn pr. 1.000 børn i 2011. Og for de 15-17 år falder anbringelseshyppigheden fra 5,11 til 2,77 barn pr. 1.000 børn i samme periode, *jf. figur 2.4.*

Figur 2.4 Afgørelseshyppighed, fordelt efter barnets alder på afgørelsestidspunktet, 2007-2011

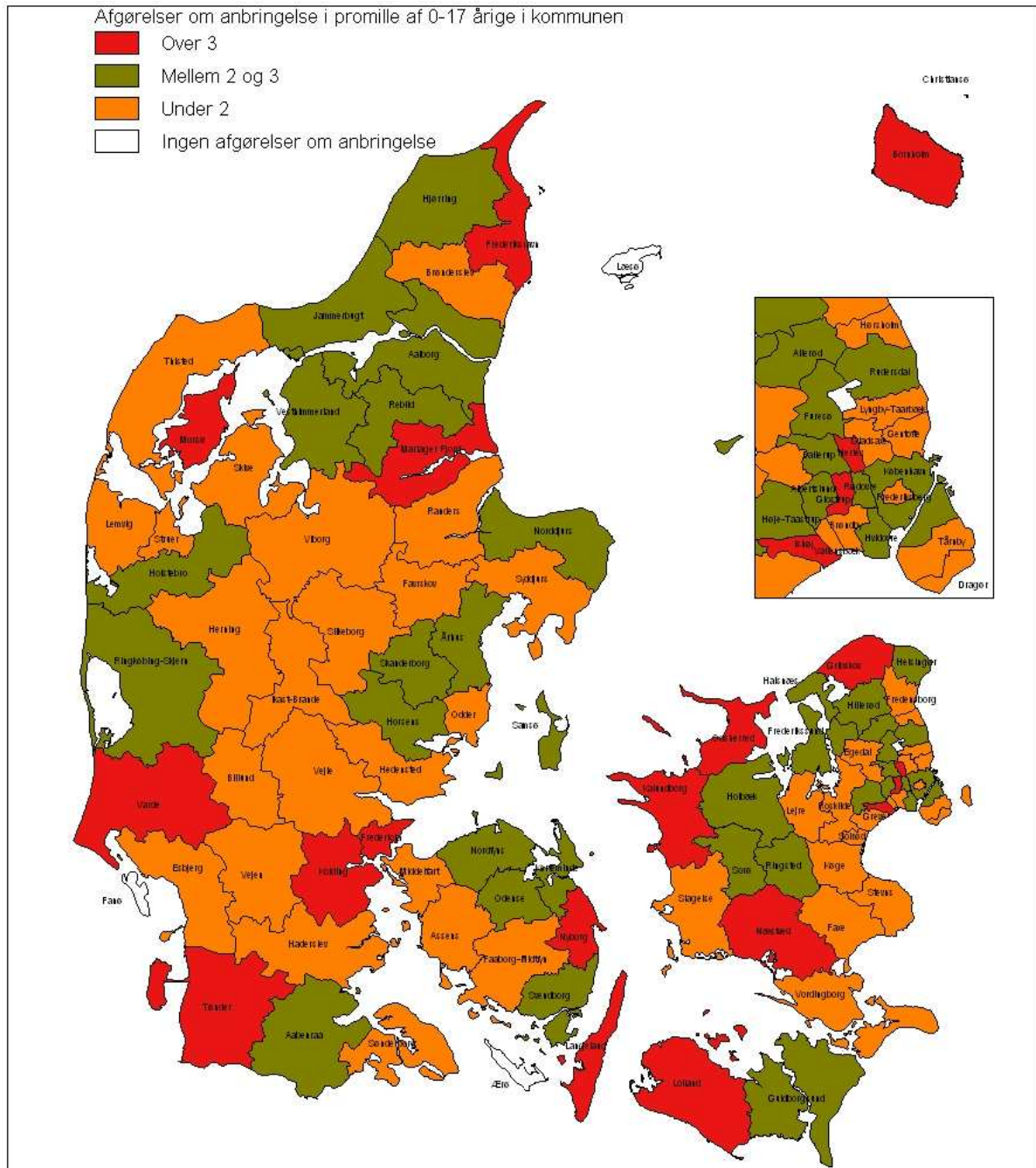
Note: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen samt befolkningstal pr. 1. januar 2011, Danmarks Statistik

Afgørelseshyppigheden kommunefordelt

Ved at se på den kommunefordelte anbringelseshyppighed for hele aldersgruppen, kan det ses, at der er 18 kommuner, som har truffet afgørelse om anbringelse for mere end 3 børn/unge pr. 1.000 børn/unge i kommunen.

47 kommuner har en anbringelseshyppighed på under 2 promille, *jf. figur 2.5*.

Figur 2.5 Anbringeshyppigheden, i promille af 0-17 årige i kommunen

Kilde: Kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen samt kommunefordelte befolkningstal pr. 1. januar 2011, Danmarks Statistik

2.3 Udviklingen i anbringelserne 2007-2011

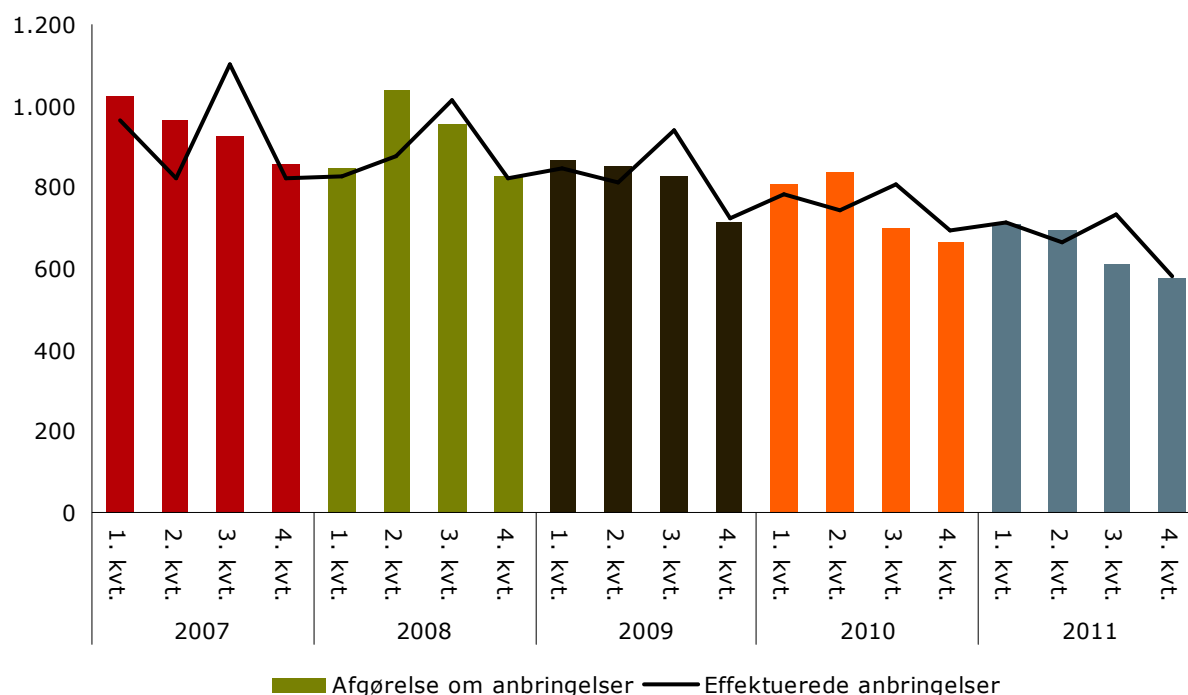
I 2011 blev der truffet 2.634 afgørelser om anbringelse. Antallet af afgørelser er faldet med 12 procent siden 2010, jf. tabel 2.1.

Antallet af afgørelser svinger mellem kvartalerne. I 2007, 2009 og 2011 var antallet af afgørelser faldende gennem året. I 2008 og 2010 var antallet af afgørelserne stigende i 1. og 2. kvartal og derefter faldende resten af året. Udviklingen i antal afgørelser af anbringelser er illustreret ved søjlerne i figur 2.6.

I 2011 effektuerede kommunerne 2.690 anbringelser af børn og unge. Det svarer til et fald på 11 procent i forhold til 2010 og 27 procent siden 2007, jf. tabel 2.3.

Antallet af effektueringer er typisk lidt større i årets 3. kvartal. En mulig forklaring kan være, at der er skole- og efterskolestart i 3. kvartal. Udviklingen i antal effektuerede anbringelser er illustreret ved den sorte linje i figur 2.6.

Figur 2.6 Udviklingen i anbringelserne 2007-2011

Note: Opgørelserne fra 2007, 2008, 2009 og 2010 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2011-tallene.

2.4 Første anbringelsessted

I forbindelse med kommunens afgørelse om anbringelse uden for hjemmet visiteres barnet/den unge til en døgninstitution, et godkendt opholdssted, en netværksplejefamilie eller plejefamilie, som må anses for at være egnet til at imødekomme barnet/den unges særlige behov.

Kommunale plejefamilier

Med Barnets Reform fik kommunerne mulighed for at ansætte kommunale plejefamilier, jf. § 66, nr. 2.

Kommunale plejefamilier er plejefamilier, som i kraft af deres særlige kompetencer og kvalifikationer er godkendt til at have børn i pleje, som har tungere problemer, end børn i plejefamilier normalt har. Der vil typisk være tale om familier med lang erfaring med familieplejeerhvervet og særlige uddannelsesmæssige plejefamilier, der har en aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, som følge af at der er behov for at anvende mere tid på det anbragte barn, end der almindeligvis kræves.

Kilde: "Håndbog om Barnets Reform", Socialstyrelsen, 2011.

I 2011 effektuerede kommunerne 2.690 afgørelser om anbringelse uden for hjemmet. Det vil sige, at barnet/den unge flyttede til et anbringelsessted. En del af anbringelser i 2011 vedrørte afgørelser, som blev truffet i 2010.

I 2011 blev 36 procent af børnene/de unge anbragt hos en plejefamilie. Det er en stigning siden 2007, hvor 25 procent blev anbragt hos en plejefamilie.

Af de 36 procent, som blev anbragt i plejefamilier i 2011, blev 2 procentpoint anbragt i en netværksfamilie uden for slægten, 4 procentpoint blev anbragt i en netværksfamilie inden for slægten, 27 procentpoint blev anbragt i en almindelig plejefamilie samt 3 procentpoint blev anbragt i en kommunal plejefamilie, jf. tabel 2.3.

Tabel 2.3 Første anbringelsessted, effektuerede anbringelser 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	antal	pct.	antal	pct.	antal	pct.	antal	pct.	antal	pct.
Plejefamilie i alt	939	25	963	27	914	28	949	31	957	36
Netværksfamilie uden for slægten ¹	154	4	158	4	118	4	38	1	43	2
Netværksfamilie inden for slægten ¹	48	1	27	1	42	1	157	5	117	4
Almindelig plejefamilie	737	20	778	22	754	23	754	25	713	27
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	84	3
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	332	9	302	9	327	10	387	13	380	14
Døgninstitution i alt	1.336	36	1.179	33	1.066	32	884	29	750	28
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	350	9	320	9	363	11	8	0	8	0
Akutinstitution (2006-09)	289	8	233	7	194	6	2	0	1	0
Døgninstitution, delvis lukket
Døgninstitution, sikret afdeling	46	1	56	2	59	2	93	3	94	3
Døgninstitution, almindelig afdeling	651	18	570	16	450	14	781	26	647	24
Kost- og/eller efterskole	281	8	236	7	233	7	179	6	138	5
Socialpædagogisk opholdssted	671	18	688	19	657	20	535	18	392	15
Skibsprojekt	24	1	32	1	18	1	14	0	5	0
Uoplyst	127	3	136	4	101	3	77	3	68	3
I alt	3.710	100	3.536	100	3.316	100	3.025	100	2.690	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Note: ¹I 2010-skemaerne er disse kategorier præciseret. Denne præcisering kan have medført en ændret fordeling sammenlignet med tidligere år.

28 procent af børnene/de unge blev anbragt på en døgninstitution i 2011. Siden 2007 er antallet af børn/unge, som er blevet anbragt på en døgninstitution faldet fra 1.336 til 750 i 2011. Det svarer til et fald på 44 procent.

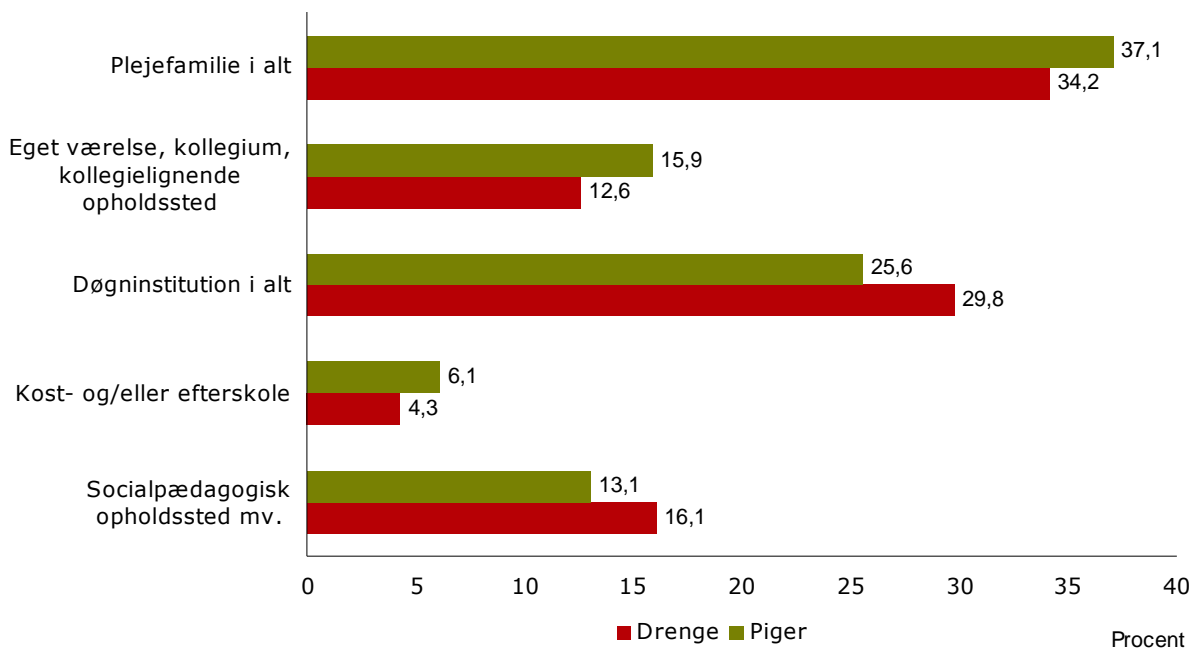
I 2011 blev 15 procent anbragt på et socialpædagogisk opholdssted, hvilket er et mindre fald sammenlignet med tidligere år.

14 procent blev anbragt på eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted, og 5 procent blev anbragt på en kost- og/eller efterskole i 2011.

Effektuerede anbringelser fordelt på køn

Flere piger (15,9 procent) end drenge (12,6 procent) bliver anbragt på eget værelse, kollegium eller et kollegielignende opholdssted. Omvendt bliver flere drenge (16,1 procent) end piger (13,1 procent) anbragt på et socialpædagogisk opholdssted, *jf. figur 2.7.*

Figur 2.7 Anbragte drenge og piger, procentvis fordelt på første anbringelsessted, 2011

2.5 Anledning til afgørelser om anbringelse

Der kan være én eller flere aktuelle anledninger til, at kommunerne igangsætter en undersøgelse af et barn eller en ung, som fører til en anbringelse uden for hjemmet. I 2011 oplyste kommunerne den eller de aktuelle anledninger til sagerne i 2.550 ud af 2.592 af afgørelserne.

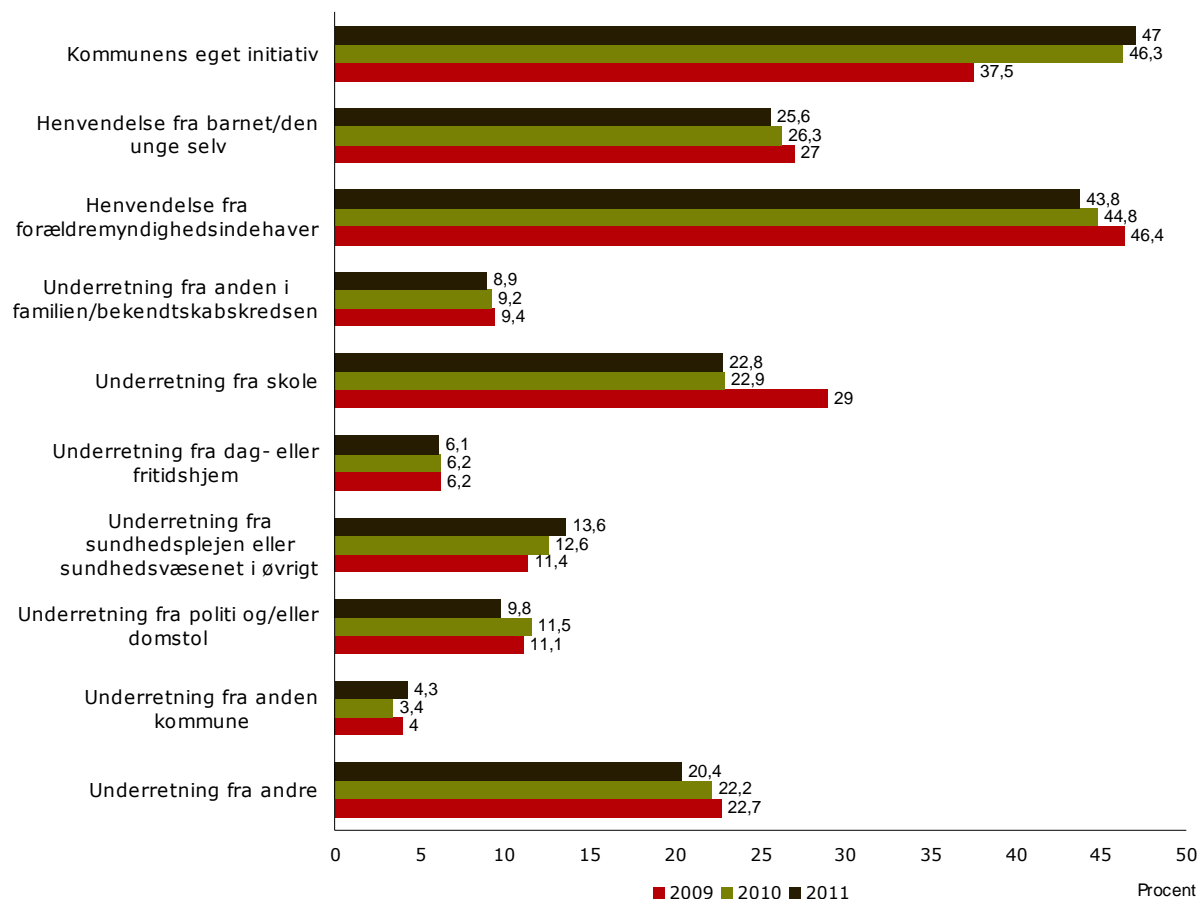
I 47 procent af afgørelserne i 2011 blev sagen rejst på kommunens eget initiativ, som vil sige gennem undersøgelsen af barnets eller søskendes forhold. Der ses en stigning i forhold til tidligere, hvor antallet af afgørelser, som blev rejst på kommunernes eget initiativ, var på henholdsvis 37,5 procent i 2009 og 46,3 procent i 2010, *jf. figur 2.8.*

I 43,8 procent af afgørelserne blev sagen rejst på baggrund af forældremyndighedsindehavers henvendelse til kommunen i 2011. Dette er et fald sammenlignet med 46,4 procent i 2009 og 44,8 procent i 2010, *jf. figur 2.8.*

I 25,6 procent af afgørelserne kom henvendelse fra barnet/den unge selv, som medvirkede til at der blev rejst en sag om anbringelse. Og i 12,7 procent af afgørelse var det den eneste anledning, jf. figur 2.8 og tabel 2.4.

I 8,9 procent af afgørelserne om anbringelse blev sagen blandt andet rejst efter en henvendelse fra andre i familien eller bekendtskabskredsen. Og heraf var det i 7 procent af afgørelserne den eneste anledning, jf. figur 2.8 og tabel 2.4.

Figur 2.8 Afgørelser om anbringelse, procentvis fordelt efter anledninger til at anbringelsessag blev rejst, 2009-2011

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere anledninger til at anbringelsessagen blev rejst.

Anledning kan desuden være som følge af underretninger om familien eller børnene, jf. underrettningsreglerne i servicelovens § 153 og § 154. Via en underretning udefra kan kommunen blive gjort opmærksom på behovet for støtte og/eller barnet/den unges behov.

I 23 procent af afgørelserne var anledningen blandt andet underretninger fra skolen, og i 6 procent var anledning dag- eller fritidshjem. Det skal dog bemærkes, at disse typer af underretninger alene er relevante for udvalgte aldersgrupper. I 2011 var henholdsvis 9,4 og 2,5 procent af disse tilfælde, var det den eneste anledning, jf. figur 2.8 og tabel 2.4.

Tabel 2.4 Afgørelser om anbringelse, fordelt efter anledning til sagerne

	Antal afgørelser		Heraf med kun en anledning i procent
	Med oplyst anledning til sag	Heraf med kun en anledning	
Kommunens eget initiativ	1.216	271	22,3
Henvendelse fra barnet/den unge selv	667	87	13,0
Henvendelse fra forældremyndighedsindehaver	1.136	233	20,5
Underretning fra anden i familien/bekendtskabskredsen	233	18	7,7
Underretning fra skole	588	55	9,4
Underretning fra dag- eller fritidshjem	160	4	2,5
Underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt	351	66	18,8
Underretning fra politi og/eller domstol	252	96	38,1
Underretning fra anden kommune	110	26	23,6
Underretning fra andre	535	166	31,0
I alt afgørelser med oplyst anledning	2.598	1.022	39,3

I 14 procent af afgørelserne blev sagen om anbringelse rejst på baggrund af en underretning fra sundhedsplejen eller sundhedsvæsenet i øvrigt. I 19 procent af disse sager var det den eneste anledning til, at sagen blev rejst.

10 procent af sagerne blev rejst som følge af en underretning fra politi og/eller domstolen. Og i 38 procent var det den eneste anledning.

2.6 Årsager til anbringelse

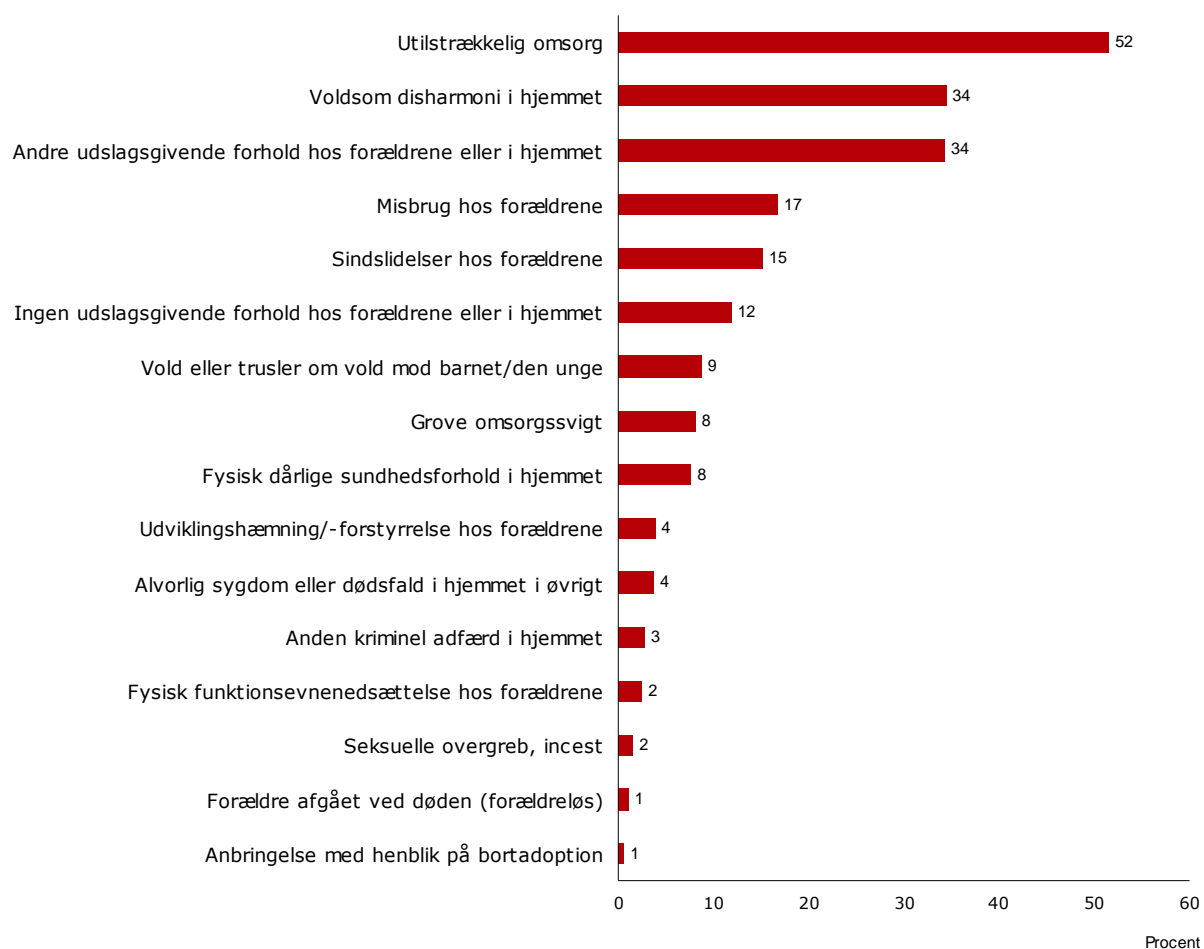
Kommunen har indberettet de udslagsgivende årsager hos forældrene/i hjemmet og/eller hos børnene/de unge til, at det har været nødvendigt at træffe en afgørelse om anbringelse. Der er ofte tale om mere end én årsag til en anbringelse.

2.6.1 Årsager hos forældrene eller i hjemmet

Den hyppigste årsag hos forældre til, at der bliver truffet afgørelse om anbringelse af barnet/den unge var utilstrækkelig omsorg, som var den udslagsgivende årsag i 52

procent af sagerne. I 8 procent var der tale om grove omsorgssvig og i 9 procent af sagerne drejer det sig om vold eller trusler mod barnet, *jf. figur 2.9*.

Figur 2.9 Udslagsgivende årsager til anbringelse hos forældrene eller i hjemmet, 2011

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere udslagsgivende årsager.

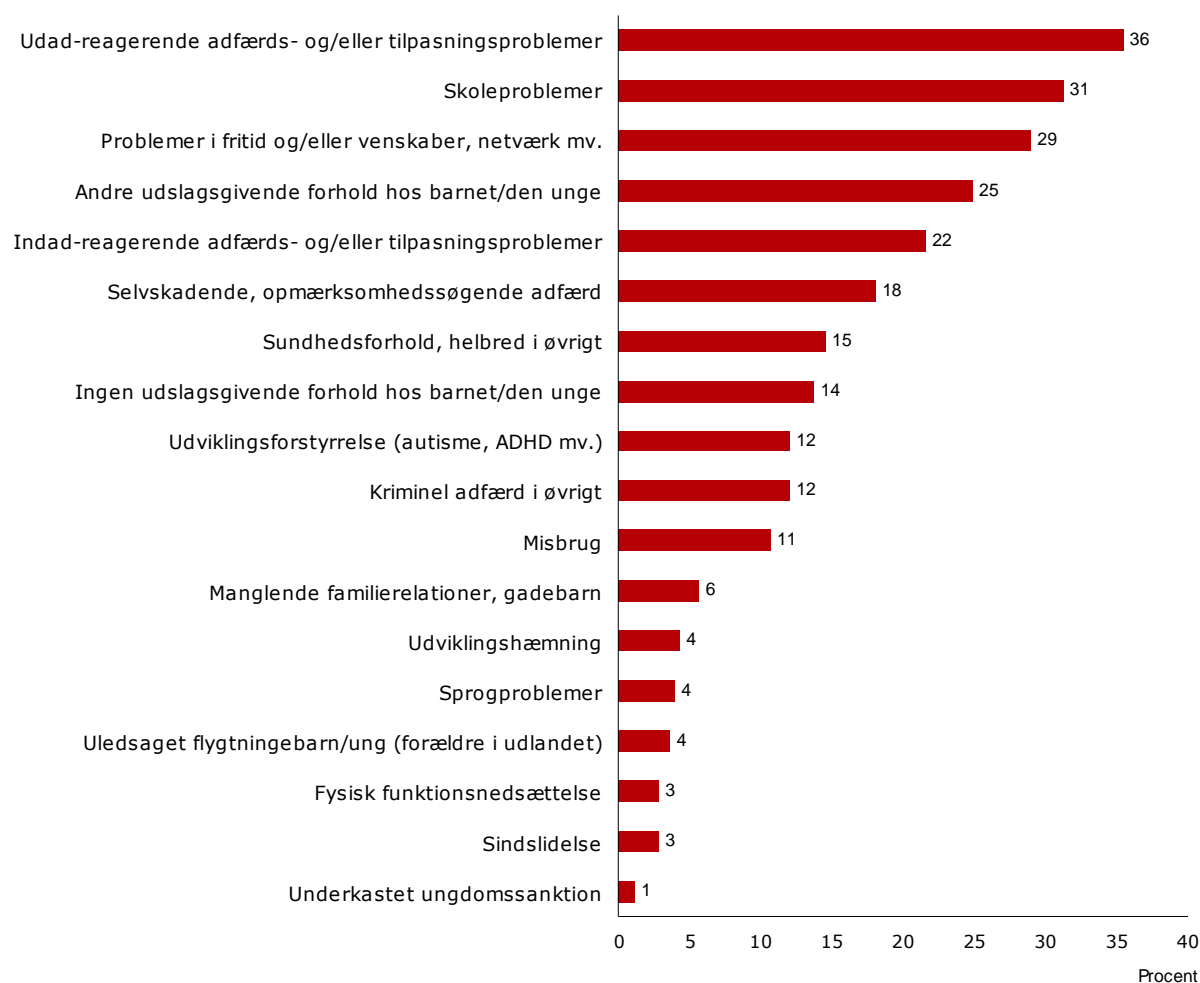
I 2011 var voldsom disharmoni i hjemmet i 34 procent af sagerne udslagsgivende for afgørelsen om anbringelse, misbrug hos forældrene var udslagsgivende i 17 procent, mens sindslidelser hos forældrene var udslagsgivende i 15 procent af sagerne.

I 12 procent af afgørelserne var der ingen udslagsgivende forhold hos forældrene eller i hjemmet. I de sager var det alene årsager hos barnet/den unge, som har gjort sig gældende i forhold til afgørelsen.

2.6.2 Årsager hos barnet/den unge

I 36 procent af sagerne i 2011 var det udadreagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer, som var den udslagsgivende årsag hos barnet/den unge, jf. figur 2.10.

Figur 2.10 Udslagsgivende årsager hos barnet/ den unge til afgørelse om anbringelse, 2011

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere udslagsgivende årsager.

I 31 procent af afgørelserne var skoleproblemer den udslagsgivende årsag hos barnet/den unge, mens det i 29 procent var problemer i fritid og/eller venskaber, netværk osv.

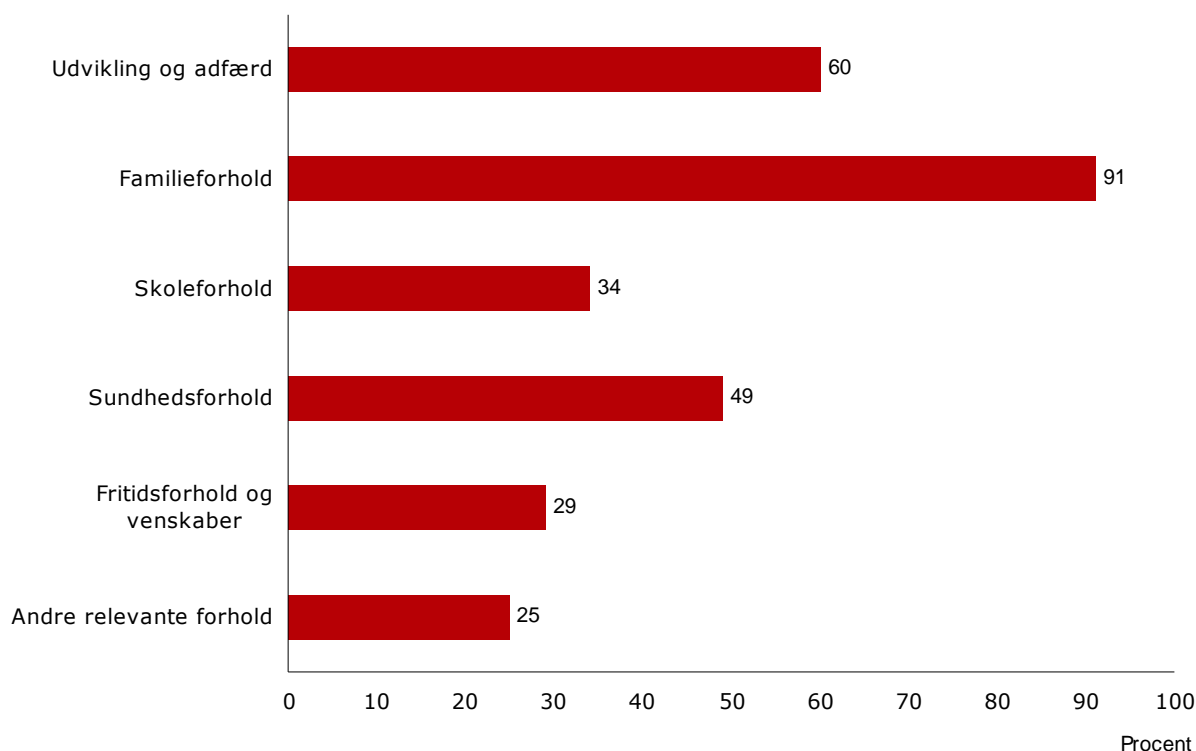
Indadreagerende adfærds- og/eller tilpasningsproblemer var udslagsgivende i 22 procent af afgørelserne, mens selvskadende/opmærksomhedssøgende adfærd var det i 18 procent.

I 14 procent af sagerne var der ingen udslagsgivende årsag hos barnet/den unge, og det var alene forhold hos forældrene eller i hjemmet, at der har været en udslagsgivende årsag for afgørelsen af anbringelsen.

Udslagsgivende forhold for børn/unge kombineret med forældre

De seks temaer, som skal indgå i en børnefaglig undersøgelse efter behov³, kan benyttes til at kategorisere de udslagsgivende forhold for barnet/den unge kombineret med de udslagsgivende forhold for forældrene, jf. figur 2.11.

Figur 2.11 De udslagsgivende årsager hos både forældre og barnet/den unge til afgørelsen om anbringelse fordelt efter de seks temaer i den børnefaglige undersøgelse, 2011

Note: Figuren er baseret på figur 2.7 og 2.8, se bilag 1 "Baggrund og metode". Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at angive flere udslagsgivende årsager.

³ Jf. Servicelovens § 50, stk. 2.

I 91 procent af afgørelserne i 2011 indgik familieforhold som udslagsgivende årsag til at rejse sag om anbringelse. Udvikling og adfærd var udslagsgivende årsag i 60 procent af sagerne, mens sundhedsforhold indgik som udslagsgivende i 49 procent af sagerne. Skoleforhold og fritidsforhold var udslagsgivende henholdsvis 34 og 29 procent.

3 Anbragte børn og unge i 2011

På baggrund af de indberettede oplysninger i anbringelsesstatistikken er det muligt at følge udviklingen i det samlede antal børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet, og de ændringer, der besluttes i anbringelsesforløbet.

Afsnit 3.1 indeholder en opgørelse over antallet af anbragte børn og unge ved udgangen af årene 2007-2011.

I afsnit 3.2 beskrives de afgørelser og andre sagshændelser i anbringelsesperioden, som kommunerne har indberettet.

3.1 Anbragte børn og unge ved udgangen af 2011

Ved udgangen af 2011 var 12.364 børn og unge mellem 0 og 17 år anbragt uden for hjemmet. Det vil sige, at antallet af anbragte børn og unge har været faldende siden 2009, hvor antallet toppede med 12.901 anbringelser ved årets udgang, *jf. tabel 3.1*.

Tabel 3.1 Antal børn og unge anbragt udenfor hjemmet pr. 31. december 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
0-3 år	668	5	748	6	802	6	849	7	885	7
4-6 år	896	7	873	7	921	7	975	8	982	8
7-11 år	2.793	22	2.775	22	2.649	21	2.618	21	2.627	21
12-14 år	3.129	25	3.181	25	3.131	24	2.939	23	2.722	22
15-17 år	5.171	41	5.273	41	5.396	42	5.315	42	5.145	42
Uoplyst	1	0	1	0	2	0	3	0	3	0
Anbragte i alt 0-17 år	12.658	100	12.851	100	12.901	100	12.699	100	12.364	100

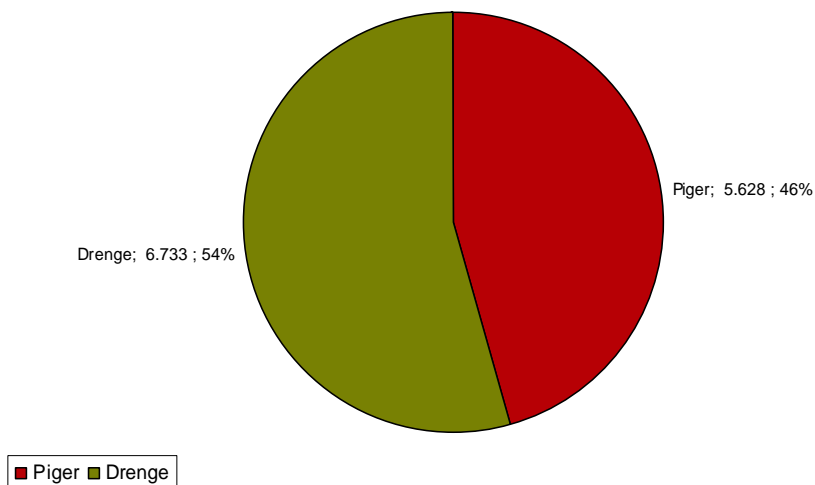
Note: Kommunerne indberetter ikke bestanden af anbragte børn og unge ultimo året. Bestanden ultimo året er opgjort ud fra de indberettede oplysninger om tilgang og afgang i løbet af året.

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Faldet i antallet af anbragte børn og unge skyldes, at der ved udgangen af 2011 var anbragt færre 7-17-årige børn og unge end ved udgangen af 2009. Selvom antallet af anbragte børn under 7 år har været stigende i samme periode, har denne stigning ikke opvejet faldet i antallet af 7-17-årige børn og unge anbragt uden for hjemmet.

Af de 12.364 børn og unge, der var anbragt uden for hjemmet ved udgangen af 2011 var 5.628 piger og 6.733 drenge, *jf. figur 3.1*. Det svarer til, at 46 procent af de anbragte børn og unge er piger, og 54 procent er drenge.

Figur 3.1 0-17-årige anbragt udenfor hjemmet fordelt på køn, ultimo 2011

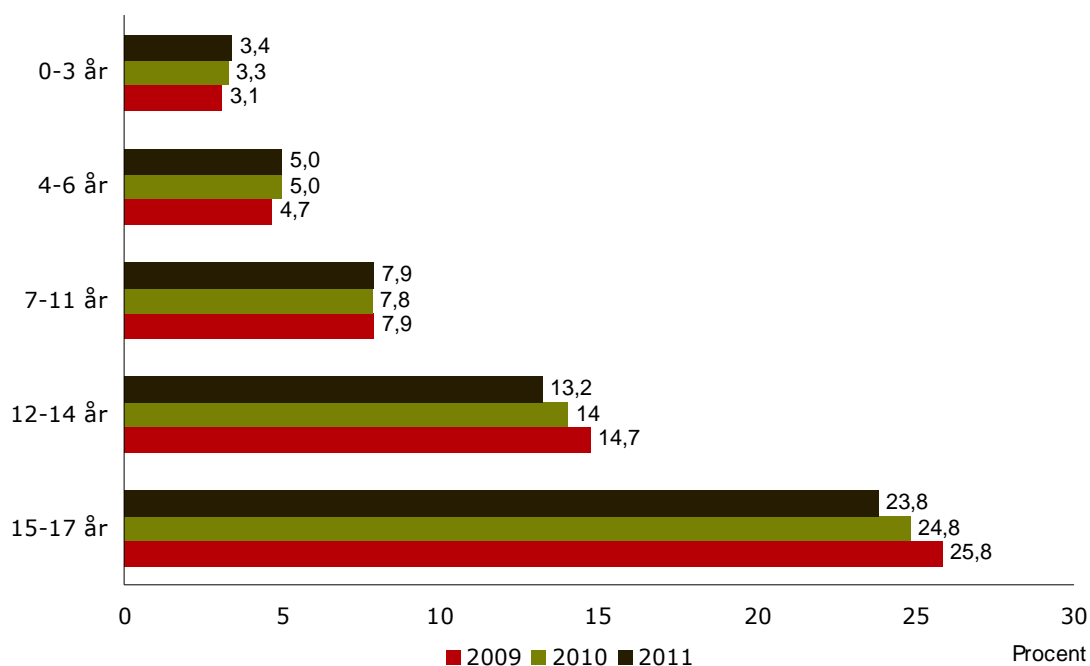

Dermed er drenge, som er anbragt uden for hjemmet, fortsat overrepræsenteret i forhold til befolkningssammensætningen i aldersgruppen 0-17 år, hvor 51 procent er drenge og 49 procent er piger.

3.1.1 Anbringelseshyppighed

Anbringelseshyppigheden, målt ved antallet af børn og unge anbragt uden for hjemmet pr. 1.000 børn/unge i aldersklassen, er stigende med børnenes alder, jf. figur 3.2.

Figur 3.2 Anbragte børn og unge i promille af befolkningen, fordelt på aldersgrupper ultimo året, 2009-2011

Note: Se note til tabel 3.1

Note: Anvendte befolkningstal er opgjort af Danmarks Statistik pr. 1. januar året.

I perioden 2009-2011 fortsætter forskydningen i de aldersbetingede hyppigheder blandt de yngste og de ældste anbragte børn og unge.

I aldersgruppen 0-3 år fortsætter den svagt stigende tendens i anbringelseshyppigheden, og ultimo 2011 var der på landsplan anbragt 3,4 ud af hver 1.000 børn i aldersgruppen.

Samtidig fortsætter den svagt aftagende tendens for aldersgruppen 15-17 år, så der ultimo 2011 på landsplan anbragt 23,8 ud af hver 1.000 børn i aldersgruppen.

I samme periode, 2009-2011, ligger anbringelseshyppighederne for aldersgrupperne 4-6 år og 7-11 år nogenlunde stabilt på hhv. 5 promille og knap 8 promille.

3.1.2 Anbragte fordelt på handlekommuner

I det følgende ses på anbringelseshyppigheden i landets kommuner. Figur 3.3 viser, hvor mange børn og unge under 18 år, der er anbragt i hver kommune pr. 1.000 børn og unge i samme aldersgruppe.

Særligt kommuner der ligger i landets yderområder har en høj anbringelseshyppighed (markeret med rød i figur 3.3), hvor der er anbragt 15 eller flere 0-17-årige ud af hver 1.000 børn og unge i samme aldersgruppe,.

På den anden side placerer kommunerne med lav anbringelseshyppighed (markeret med gul i figur 3.3) sig typisk i Midtjylland og Hovedstadsområdet.

Siden udgangen af 2010 har flere kommuner fået en lavere anbringelseshyppighed.

3.1.3 Anbringelsessted

Tabel 3.2 viser, hvordan anbragte børn og unge under 18 år fordeler sig på anbringelsesstederne.

I perioden 2007-2011 er flere børn og unge under 18 år kommet i plejefamilie, selvom antallet af anbragte børn og unge har været faldende siden 2009. Siden udgangen af 2007, hvor 6.001 børn og unge var i plejefamilie, er tallet steget igennem hele perioden til 6.650 børn og unge ved udgangen af 2011.

Denne udvikling betyder, at hvor 47 procent af de anbragte børn og unge boede hos en plejefamilie ved udgangen af 2007, er det ved udgangen af 2011 54 procent af de anbragte børn og unge, der bor hos en plejefamilie.

Til gengæld er færre børn og unge under 18 år blevet anbragt på døgninstitutioner, kost- og/eller efterskoler og socialpædagogiske opholdssteder i samme periode. Ultimo 2007 tegnede disse anbringelsessteder sig for 5.890 eller 46 procent af de anbragte børn og unge, mens der ved udgangen af 2011 var anbragt 4.955 børn og unge eller 40 procent på denne type anbringelsessteder.

Tabel 3.2 Anbragte børn og unge fordelt på anbringelsessted, ultimo årene 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	6.001	47	6.192	48	6.334	49	6.440	51	6.650	54
Netværksfamilie uden for slægten	333	3	425	3	473	4	409	3	385	3
Netværksfamilie inden for slægten	244	2	218	2	218	2	332	3	406	3
Almindelig plejefamilie	5.424	43	5.549	43	5.643	44	5.699	45	5.761	47
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	98	1
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	442	3	433	3	444	3	515	4	518	4
Døgninstitution i alt	3.076	24	3.077	24	3.036	24	2.889	23	2.690	22
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	619	5	692	5	775	6	506	4	379	3
Akutinstitution (2006-09)	284	2	314	2	298	2	184	1	149	1
Døgninstitution, sikret afdeling	58	0	52	0	53	0	66	1	58	0
Døgninstitution, almindelig afdeling	2.115	17	2.019	16	1.910	15	2.133	17	2.104	17
Kost- og/eller efterskole	625	5	571	4	534	4	465	4	390	3
Socialpædagogisk opholdssted	2.189	17	2.280	18	2.276	18	2.132	17	1.875	15
Skibsprojekt	39	0	40	0	36	0	34	0	17	0
Uoplyst	286	2	258	2	241	2	224	2	224	2
I alt	12.658	100	12.851	100	12.901	100	12.699	100	12.364	100

Note: Det relativt store antal uoplyste skyldes, at Ankestyrelsen på opgørelsestidspunktet ikke havde modtaget fyldestgørende indberetninger fra kommunerne om, hvilket anbringelsessted børnene/de unge var blevet anbragt i.

Note: Se note fra tabel 2.3 og tabel 3.1.

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

3.1.4 Anbragte med og uden samtykke

80 procent af de børn og unge, der var anbragt uden for hjemmet ved udgangen af 2011, var anbragt med samtykke i frivillig anbringelse, *jf. tabel 3.3*.

Tabel 3.3 Anbragte børn og unge fordelt efter samtykkestatus, ultimo årene 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Med samtykke (§ 52)	10.835	86	10.854	84	10.700	83	10.422	82	9.950	80
Uden samtykke (§ 58)	1.416	11	1.601	12	1.758	14	1.768	14	1.892	15
Ungdomssanktion (dom)	82	1	65	1	69	1	52	0	29	0
Afsoning (dom)	7	0	2	0
Varetægtssurrogat	33	0	30	0
Uoplyst	325	3	331	3	374	3	417	3	461	4
I alt	12.658	100	12.851	100	12.901	100	12.699	100	12.364	100

Note: Det relativt store antal uoplyste skyldes, at Ankestyrelsen på opgørelsetidspunktet ikke havde modtaget fyldestgørende indberetninger fra kommunerne om samtykkestatus.

Note: Fra 2010 indeholder Ankestyrelsens anbringelsesregister oplysninger om afsoning og varetægtssurrogat. Se mere i bilag 1 "Baggrund og metode".

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

Der er siden udgangen af 2007 sket en stigning i tvangsmæssige anbringelser uden samtykke efter servicelovens § 58, både i antal og procent. Ultimo 2007 var 1.416 eller 11 procent af de anbragte børn og unge under 18 år anbragt uden samtykke. Dette tal er steget til 1.892 eller 15 procent af de anbragte børn og unge ved udgangen af 2011.

Omvendt er der i samme periode sket et fald i frivillige anbringelser med samtykke efter servicelovens § 52. Fra ultimo 2007 til ultimo 2011 er antallet af frivilligt anbragte børn og unge under 18 år faldet fra 10.835 eller 86 procent til 9.950 eller 80 procent.

3.2 Opfølgning og andre sagshændelser under anbringelsen

Kommunerne træffer en række afgørelser om anbringelsesforløbet, mens børnene og de unge er anbragt uden for hjemmet. Blandt andet træffer kommunen afgørelse om opfølgning af indsats og handleplan, om flytning til andet anbringelsessted og om hjemgivelse. Kommunerne indberetter disse afgørelser og flere andre typer sagshændelser til anbringelsesstatistikken.

I årsstatistikken 2011 indgår i alt 14.338 afgørelser og andre sagshændelser, som har fundet sted i 2011, vedrørende de anbragte børn og unge under 18 år, *jf. tabel 3.4*.

Med undtagelse af 2009, hvor kommunerne havde indberettet 11.674 opfølgninger og andre sagshændelser ved årets udgang, har antallet af opfølgninger og sagshændelser været stigende i perioden 2007-2011. Således havde kommunerne 11.876 opfølgninger og sagshændelser i 2007, mens tallet i 2011 var steget til 14.338. Det svarer til en stigning på 21 procent.

Det er først og fremmest en kraftig stigning i antallet af generelle opfølgninger af indsatser og handleplaner, der bærer denne udvikling. I 2007 blev der indberettet 5.815 generelle opfølgninger, mens der i 2011 blev indberettet 9.512 generelle opfølgninger. Det svarer til en stigning på 64 procent.

Antallet af flytninger eller ændringer af anbringelsessted er fortsat faldende og nåede i 2011 ned på 931, hvor der i 2007 var 1.417 sagshændelser, der drejede sig om flytning eller ændring af anbringelsessted. Det svarer til et fald på 34 procent (*se i øvrigt figur 3.4 og 3.5*).

Antallet af hjemgivelser og andet ophør af anbringelse er ligeledes for nedadgående. I 2007 indberettede kommunerne 3.379 hjemgivelser og andet ophør af anbringelser, mens tallet i 2011 var faldet til 3.178. Det svarer til et fald på 6 procent.

Stigningen i generelle opfølgninger mere end opvejer tendensen til færre skift af anbringelsessted og færre hjemgivelser og andet ophør af anbringelse.

Stigningen i opfølgninger og andre sagshændelser er sket samtidig med, at antallet af anbragte børn og unge under 18 år er faldet fra 12.658 ultimo 2007 til 12.364 ultimo 2011, hvilket svarer til et fald på 3 procent.

Tabel 3.4 Opfølgninger og andre sagshændelser under anbringelsen, 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Iværksættelse af flytning, ændring af anbringelsessted	1.417	12	1.477	12	1.138	10	1.089	9	931	6
Uden samtykke ændret til anbringelse med samtykke	120	1	99	1	97	1	125	1	97	1
Generel opfølgning af indsats og handleplan	5.815	49	6.338	53	6.523	56	7.589	59	9.512	66
Forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden	490	4	566	5	529	5	534	4	553	4
Hjemgivelse og andet ophør af anbringelse ¹	3.379	28	3.346	28	3.227	28	3.342	26	3.178	22
Sagsophør, overdraget til anden handlekommune	89	1	84	1	93	1	84	1	53	0
Anbringelser overdraget fra anden handlekommune	566	5	40	0	67	1	41	0	14	0
I alt	11.876	100	11.950	100	11.674	100	12.804	100	14.338	100

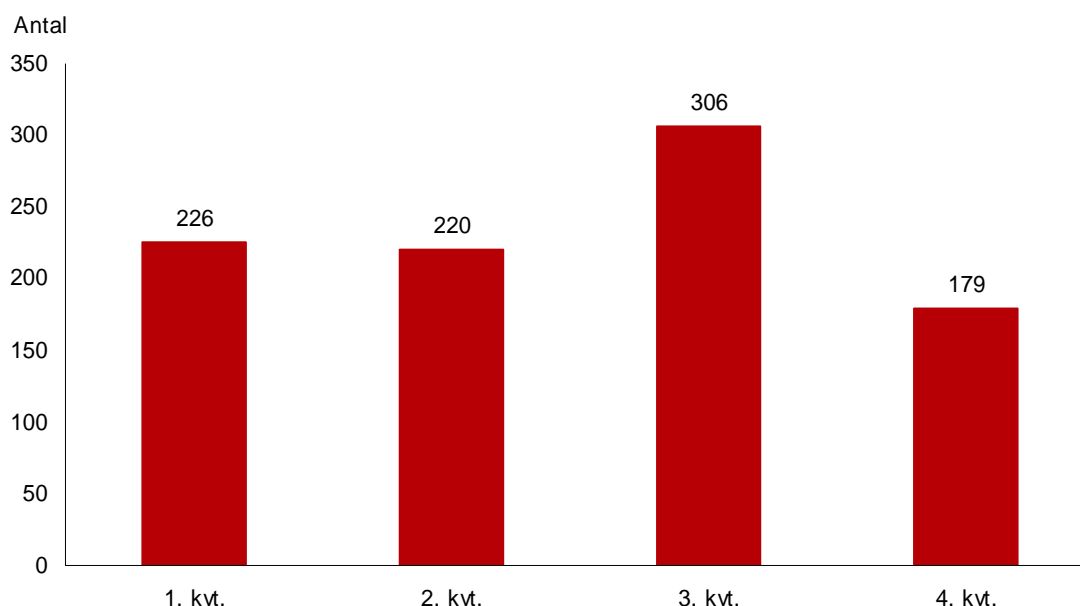
Note: ¹Anbringelse efter Servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. Uanset om døgnophold i et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22 årige i efterværn, registreres anbringelses ophør i denne publikation. Årsstatistikken opgjorde antal af ophør af anbringelse er herved markant højere end opgjort i udgivelser fra 2009 og tidligere.

Note: Forskellen mellem sager overdraget til anden handlekommune, og sager overdraget fra anden kommune, skyldes blandt andet indberettede sagsophør inden det 18. år, hvor overdragelsen først er indberettet af modtagerkommunen, efter den unge er fyldt 18. år.

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

3.2.1 Flytning til andet anbringelsessted

I 2011 indberettede kommunerne 931 flytninger og ændringer af anbringelsessted, *jf. tabel 3.4*. Figur 3.4 viser, hvordan disse flytninger fordeler sig på årets kvartaler. 3. kvartal er præget af relativt flere skift – et typisk mønster der også har gjort sig gældende de foregående år. De relativt mange flytninger i årets 3. kvartal kan ses i sammenhæng med skoleskift.

Figur 3.4 Ændringer i anbringelsessted fordelt på kvartaler, 2011

Flytning mellem anbringelsesstederne

Figur 3.5 viser, hvorfra og hvortil flytningerne af anbragte børn og unge er foregået i 2011. I 78 ud af de 931 flytninger, der er indberettet i 2011, jf. tabel 3.2, fremgår det ikke hvorfra og hvortil barnet/ den unge er flyttet. Figur 3.5 baserer sig på de resterende 853 flytninger.

326 eller 35 procent af alle flytningerne var flytninger fra en døgninstitution. Det svarer til 12 procent af de 2.690 børn og unge, der boede på en døgninstitution ved udgangen af 2011, jf. tabel 3.2.

Af de 326 børn og unge, der flyttede fra en døgninstitution, flyttede ca. en tredjedel, 111 børn og unge, til en anden døgninstitution.

252 eller 27 procent af flytningerne var flytninger fra en plejefamilie. Det svarer til 4 procent af de 6.650 børn og unge, der boede hos en plejefamilie ved årets udgang, jf. tabel 3.2. Af de 252 børn og unge, der flyttede fra en plejefamilie, flyttede 101 eller 40 procent af dem til en anden plejefamilie.

189 eller 20 procent af alle flytningerne var flytninger fra et socialpædagogisk opholdssted. Det svarer til 10 procent af de 1.875 børn og unge, der var anbragt på et socialpædagogisk opholdssted ultimo 2011, jf. tabel 3.2. Ca. en tredjedel eller 65 af de

189 unge, der flyttede fra et socialpædagogisk opholdssted, flyttede til et andet socialpædagogisk opholdssted.

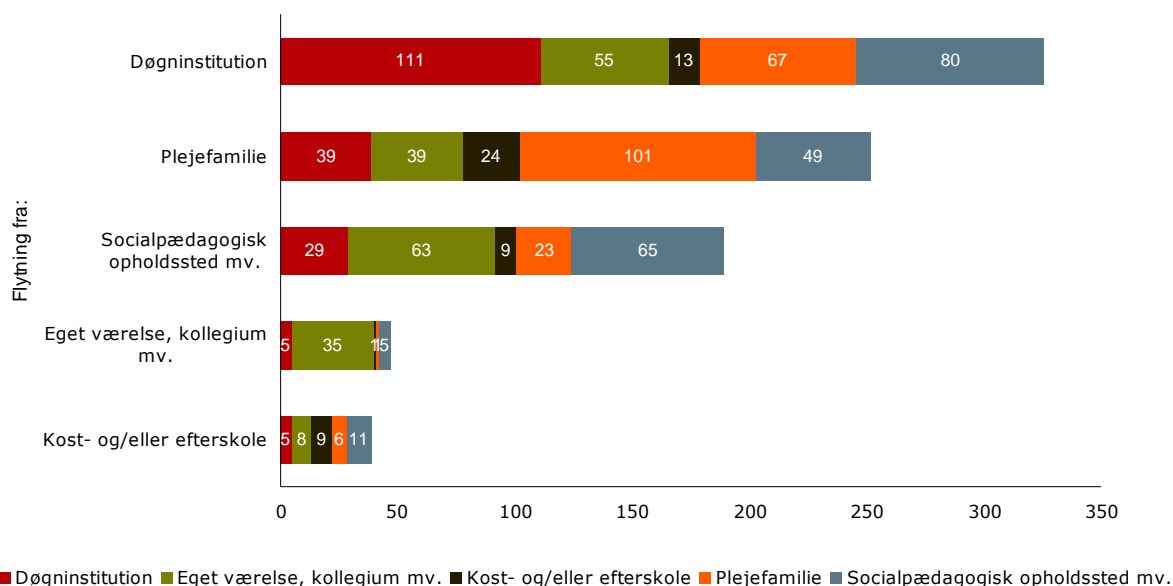
47 anbragte unge fraflyttede et værelse eller kollegium. Det svarer til 5 procent af alle flytningerne eller 9 procent af de unge, der boede på et værelse eller et kollegium ved årets udgang. Heraf flyttede 3 ud af 4 unge til et andet værelse eller kollegium.

Endelig fraflyttede 39 unge en kost- og/eller efterskole. Det svarer til 4 procent af årets flytninger af anbragte børn og unge eller 10 procent af de unge, der ultimo 2011 var anbragt på en kost- eller efterskole.

Andelen af flytninger fra plejefamilier skal ses i lyset af, at langt flere børn og unge er anbragt hos plejefamilier end på nogen anden type anbringelse, *jf. tabel 3.2*.

Således er flytninger af børn og unge anbragt på døgninstitutioner, socialpædagogiske opholdssteder, værelser, kollegier samt kost- og/eller efterskoler 2-3 gange hyppigere end flytninger blandt børn og unge, der bor hos plejefamilie.

Figur 3.5 Flytninger fra type anbringelsessted til type anbringelsessted, 2011

Note: I 2011 indberettede kommunerne 931 flytninger af anbragte børn og unge. Heraf fremgik det af 853 indberetninger hvor fra og hvor til barnet/ den unge flyttede. Figuren er baseret på disse 853 flytninger.

Årsager til skift i anbringelsessted

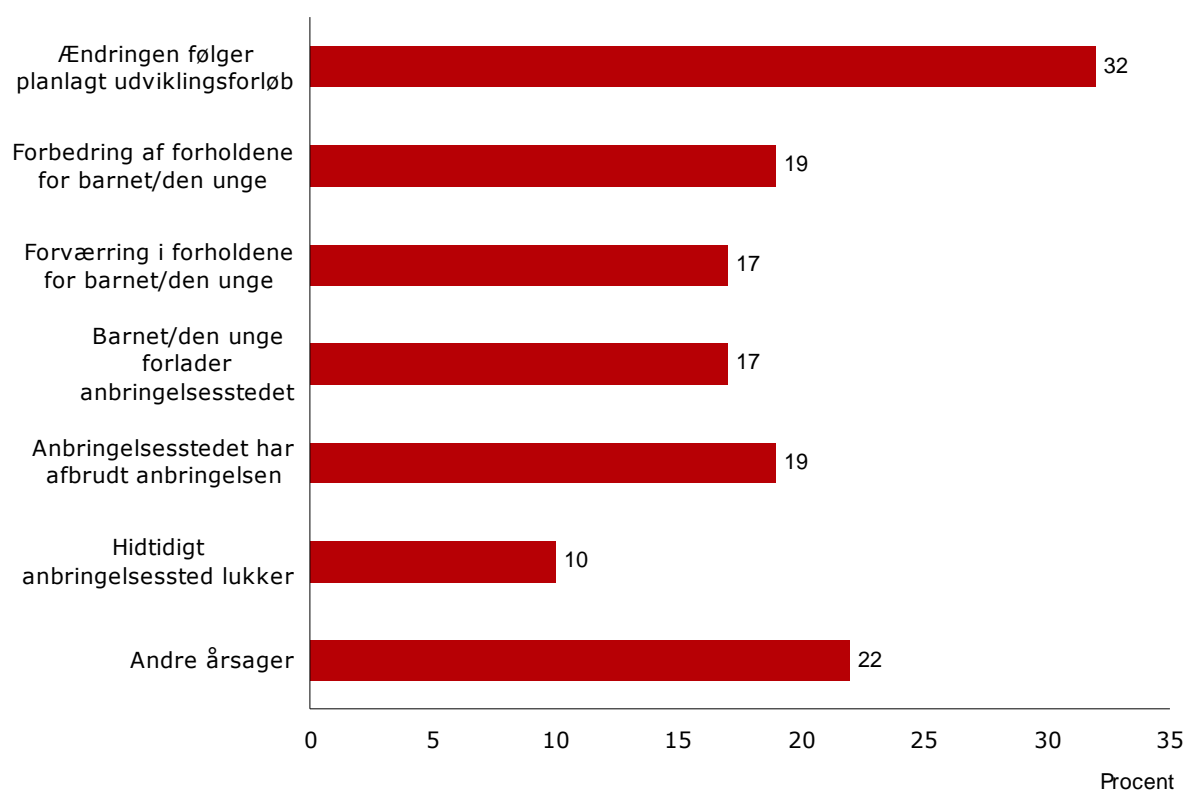
Figur 3.6 viser, hvilke årsager der ligger til grund for de 931 flytninger af anbragte børn og unge, der fandt sted i 2011. Der kan godt være flere årsager til, at et barn eller en ung flyttes.

Årsagerne til flytningerne fordeler sig nogenlunde som i 2007-2010. Dog med den undtagelse, at en større andel, nemlig 10 procent, af flytningerne i 2011 var begrundet med, at det hidtidige anbringelsessted lukkede. I perioden 2007-2009 var kun 3-5 procent af flytningerne begrundet med, at anbringelsesstedet lukkede.

Ca. en tredjedel af alle flytningerne følger et planlagt udviklingsforløb. Et planlagt udviklingsforløb er altså fortsat den hyppigste enkeltstående årsag til flytninger af anbragte børn og unge.

De øvrige flytninger er begrundet med forbedring af forholdene for den unge, forværring af forholdene for den unge, at barnet/ den unge forlader anbringelsesstedet, at anbringelsesstedet har afbrudt anbringelsen eller andre årsager, der hver især - alene eller i kombination - danner baggrund for omkring hver femte flytning.

Figur 3.6 Årsager til afgørelse om ændring af anbringelsessted, 2011

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at markere flere årsager til flytning af barnet/den unge.

Foranledning til skift af anbringelsessted

Tabel 3.5 viser, hvem der har foranlediget flytningerne af anbragte børn og unge i perioden 2007-2011. En flytning kan godt være foranlediget af flere parter.

I hele perioden har kommunen foranlediget langt de fleste flytninger. Dette må blandt andet ses i lyset af, at det er handlekommunen, der følger op på indsats og handleplan og i givet fald træffer afgørelse om ændret anbringelsessted. Andelen af flytninger foranlediget af kommunen er vokset fra 59 procent i 2007 til 71 procent i 2011.

I samme periode er andelen af flytninger foranlediget af forældremyndighedsindehaveren nogenlunde stabil omkring 30 procent, mens andelen af flytninger foranlediget af barnet/den unge er vokset en smule fra 41 procent i 2007 til 44 procent i 2011.

Samtidig er der sket et lille fald i andelen af flytninger foranlediget af anbringelsesstedet fra 37 procent i 2007 til 33 procent i 2011.

Tabel 3.5 Flytninger fordelt efter foranledning til afgørelsen herom, 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Kommunen	835	59	954	65	807	71	749	69	662	71
Anbringelsesstedet	520	37	611	41	444	39	426	39	305	33
Barnet/den unge	574	41	562	38	490	43	451	41	409	44
Forældremyndigheds- indehaver	406	29	409	28	348	31	307	28	263	28
Domstol (ungdomssanktion)	47	3	55	4	21	2	20	2	24	3
Politi/anklagemyndighed	26	2	25	2	8	1	22	2	22	2
Ankemyndighed	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uoplyst	196	14	82	6	20	2	12	1	5	1
Antal flytninger i alt	1.417	-	1.477	-	1.138	-	1.089	-	931	-

Note: Procenterne summer ikke til 100, da der har været mulighed for at markere flere foranledninger til afgørelse herom.

3.2.2 Ændring af anbringelse uden samtykke til anbringelse med samtykke

I nogle tilfælde meddeler forældremyndighedsindehaverne og de unge over 15 år efterfølgende samtykke til en anbringelse, der er blevet gennemført som tvangsmæssig foranstaltning. Hvis anbringelsen herefter får status som anbringelse med samtykke, indberettes dette som sagshændelse.

Kommunerne har indberettet 97 tilfælde, hvor der i 2011 efterfølgende er givet samtykke til en løbende tvangsmæssig anbringelse, med det resultat, at anbringelsen herefter har fået status som frivillig anbringelse, *jf. tabel 3.4.*

Ændring af en frivillig anbringelse til en tvangsmæssig anbringelse kan også forekomme. Det kræver imidlertid forelæggelse for børn og unge-udvalget, *jf. afsnit 3.2.3 nedenfor.*

3.2.3 Sager forelagt børn og unge-udvalget i anbringelsesperioden

Kommunerne indberetter i en række tilfælde forelæggelser for børn og unge-udvalget til anbringelsesstatistikken. Det drejer sig om udvalgte beslutninger om forholdene for 0-17-årige børn og unge under anbringelsen, som ifølge serviceloven skal forelægges børn og unge-udvalget, *jf. tabel 3.6.*

De sagstyper, der indberettes til anbringelsesstatistikken, og resultaterne af forelæggelserne i 2011 fremgår af tabel 3.6.

Kommunerne har indberettet 633 forelæggelser for børn og unge-udvalgene i 2011. Det er en stigning på 11 procent i forhold 2010, hvor kommunerne indberettede 572 forelæggelser for børn og unge-udvalgene.

I 2011 tiltrådte børn og unge-udvalgene forvaltningens indstilling til afgørelse i 97 procent af tilfældene. Dette er uændret i forhold til 2010.

Tabel 3.6 Børn og unge- udvalgenes afgørelser i anbringelsesperioden, 2011

	Tiltrådt	Ikke tiltrådt	Afgørelser i alt	Tiltrådt i pct.
Ændring fra frivillig, § 52, til tvangsmæssig, § 58, anbringelse	67	1	68	99
Opretholdelse af anbringelse, forlængelse af forventet varighed, §62, stk. 1-4	363	3	366	99
Forlængelse af genbehandlingsfrist, jf. § 62, stk. 5 (3 års reglen for 0-årige)	28	4	32	88
Videreførelse af anbringelsen på grund af stærk tilknytning til anbringelsesstedet, jf. § 68 a	20	6	26	77
Afgørelse (efter § 58 og 68 a) om ændring af anbringelsessted, jf. § 69, stk. 4-5	19	1	20	95
Afvisning af begæring om hjemgivelse og videreførelse af anbringelse, §§ 68 og 68 a	23	1	24	96
Opretholdelse af anbringelse efter foreløbig beslutning, § 75, stk. 3-4	57	0	57	100
Begrænsning i barnets/den unges ret til kommunikation, § 71, stk. 3, jf. stk. 5	37	3	40	93
Afgørelser i alt	614	19	633	97

Note: Der har ofte været forelagt flere spørgsmål i samme afgørelse

3.2.4 Hjemgivelser og andet ophør af anbringelse

Tabel 3.7 viser, hvilke årsager der ligger til grund for hjemgivelser og andet ophør af anbringelse, der har fundet sted i perioden 2007-2011. Opgørelsen omfatter hjemgivelser og andet ophør for 0-17-årige, herunder ophør af anbringelse ved det fyldte 18. år⁴

Med undtagelse af 2010 har antallet af hjemgivelser og andet ophør af anbringelser været faldende siden 2007, hvor der blev registreret 4.570 hjemgivelser og andet ophør, og frem til 2011, hvor der blev registreret 3.827 hjemgivelser og andet ophør.

I perioden vokser antallet af anbringelser, der ophører, idet den unge fylder 18 år fra 1.947 eller 43 procent i 2007 til 2.261 eller 59 procent i 2011. Det er den eneste type anbringelsesophør, der bliver registreret flere af i løbet af perioden, når man ser bort fra anbringelser, der ophører, fordi barnet/ den unge forlader anbringelsesstedet, eller fordi anbringelsesstedet har opgivet. De to sidstnævnte er først opgjort fra 2010.

⁴ Anbringelse efter Servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. Uanset om døgnophold på et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22-årige i efterværn, registreres anbringelsens ophør i denne publikation. Årsstatistikens opgjorte antal af ophør af anbringelse er herved markant højere end opgjort i udgivelser fra 2009 og tidligere.

Samtidig bliver der færre hjemgivelser. I 2007 blev 1.670 anbragte børn og unge hjemgivet, mens der i 2011 kun blev hjemgivet 968 anbragte børn og unge. Langt de fleste hjemgivelser er begrundet med, at formålet med anbringelsen er opnået, at formålet med anbringelsen ikke blev opnået, at forældremyndighedsindehaveren har begæret hjemgivelsen, eller at den unge over 15 år har trukket samtykket tilbage. Alle disse typer af hjemgivelser er der blevet færre af i perioden 2007-2011.

Tablet 3.7 Registrerede hjemgivelser og andet ophør fordelt på årsager til hjemgivelse/ophør, 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen er opnået	641	14	535	12	491	12	462	11	370	10
Hjemgivelse, formålet med anbringelsen blev ikke opnået	340	7	414	9	362	9	207	5	138	4
Hjemgivelse på forældremyndighedsindehavers begæring	415	9	399	9	381	9	349	8	294	8
Hjemgivelse da den unge over 15 år har trukket samtykke tilbage	260	6	282	6	254	6	179	4	154	4
Hjemgivelse, børn- og ungeudvalget har ikke tiltrådt forlænget anbringelse	7	0	5	0	7	0	1	0	5	0
Hjemgivelse, Ankestyrelsen har hjemgivet barnet/den unge	4	0	1	0	0	0	0	0	3	0
Hjemgivelse, Landsretten har ophævet afgørelsen om anbringelse	3	0	1	0	1	0	1	0	4	0
Ophør idet den unge fyldte 18 år ¹	1.947	43	2.060	47	2.042	50	2.291	55	2.261	59
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	14	0	15	0	11	0	2	0	4	0
Sagsophør, sagen er overdraget til ny handlekommune	116	3	94	2	73	2	39	1	38	1
Ophør, barnet/den unge har forladt anbringelsesstedet (vil ikke være der)(fra 2010)	0	0	0	0	0	0	238	6	227	6
Ophør, anbringelsen er brudt sammen (anbringelsesstedet har opgivet)(fra 2010)		0		0		0	91	2	77	2
Andet ophør/sagsophør	609	13	516	12	395	10	244	6	221	6
Uoplyst	214	5	75	2	42	1	32	1	31	1
	3.333	100	3.306	100	3.189	100	3.316	100	3.186	100

Note: Tabellen omfatter de egentlige ophør af anbringelse – ekskl. Sagsophør i forbindelse med handlekommuneskift, hvor anbringelse videreføres af anden kommune, jf. tabel 3.4.

Note: ¹Anbringelse efter Servicelovens kapitel 12 ophører ved det fyldte 18. år. Uanset om døgnophold i et anbringelsessted videreføres som tilbud til 18-22 årige i efterværn, registreres anbringelses ophør i denne publikation. Årsstatistikken opgjorde antal af ophør af anbringelse er herved markant højere end opgjort i udgivelser fra 2009 og tidligere.

Note: Procenterne summer ikke til 100 grundet afrunding.

4 Tilbud om efterværn til unge mellem 18 og 22 år

Efter servicelovens § 76 kan visse foranstaltninger for børn og unge, herunder døgnophold i et anbringelsessted, opretholdes eller genetableres i efterværn. Efterværn kan opretholdes indtil den unge fylder 23 år.

Tilbud om efterværn⁵

Afgørelse om efterværn forud for det 18 år

Servicelovens § 68, stk. 12:

- Kommunalbestyrelsen i den unges opholdskommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes efter § 76.

Tilbud til unge fra 18 til 22 år

Servicelovens § 76, stk. 3:

- Til unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,
 - 1) at døgnophold, jf. § 55, i et anbringelsessted, jf. § 66, kan opretholdes eller genetableres,
 - 2) at udpege en personlig rådgiver for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
 - 3) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og
 - 4) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted

I afsnit 4.1 beskrives de afgørelser om efterværn truffet forud for det fyldte 18. år, som kommunerne har indberettet til Ankestyrelsen. Kommunerne skal indberette afgørelser om efterværn uanset type af foranstaltning, der træffes afgørelse om.

Træffes der afgørelse om døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn, skal kommunen forsat indberette til Ankestyrelsen, så den længe den unge har ophold i anbringelsesstedet. Kommunen skal indberette følgende:

- Videreførelse af døgnophold fra det 18. år
- Sag overtaget fra anden handlekommune
- Genetablering af døgnophold i anbringelsessteder

⁵ Reglerne om efterværn er ændret i forbindelse med Barnets Reform, jf. Lov nr. 628 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service, som er trådt i kraft 1. januar 2011.

- Ændret anbringelsessted/flytning
- Ophør af døgnophold

Afsnit 4.2 – 4.4 beskriver kommunernes indberetninger om 18-22-årige med døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn.⁶

4.1 Afgørelse om efterværn forud for det fyldte 18. år

Til statistikken i 2011 indberettede kommunerne 615 afgørelser om behov for efterværn, jf. tabel 4.1.

Tabel 4.1 Kommunale afgørelser om behov for efterværn, fordelt på køn, 2011⁷

	Mænd		Kvinder		I alt	
	antal	Pct.	antal	Pct.	antal	Pct.
Døgnophold	131	54	108	46	234	100
Personlig rådgiver	96	49	100	51	196	100
Fast kontaktperson	50	45	62	55	112	100
Udslusningsordning	26	44	33	56	59	100
Tilbud ikke besluttet	21	47	24	53	45	100
Ikke behov for efterværn	21	47	24	53	45	100
Afgørelser i alt	322	51	312	49	634	100

Kommunerne kan vælge at knytte mere end én foranstaltning til hver afgørelse. I 2011 blev der i 38 procent af sagerne truffet afgørelse om døgnophold som led i efterværn.

Ud fra de 634 afgørelser om behov for efterværn omhandlede 51 procent mænd og 49 procent kvinder. Flere mænd (54 procent) end kvinder (46 procent) fik tilbud døgnophold, mens flere kvinder (55 procent) end mænd (45 procent) fik tilbud en fast kontaktperson.

4.2 Etablering af døgnophold i anbringelsesstedet

I 2011 blev der etableret eller videreført 914 døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn, herunder genetableringer af efterværn efter det fyldte 18. år.⁸ Dette er et fald i forhold til 2010, men en lille stigning i forhold til 2009. Genetableringer af efterværn opstår, når en tidligere anbragt ung for behov for efterværn, når anbringelsen er slut – det vil sige at den unge ikke kom i efterværn direkte efter anbringelsen ved det fyldte 18. år.

⁶ Se bilag 1 "Baggrund og metode", afsnit 1.9

⁷ I særlige tilfælde træffes afgørelsen efter det 18. år. Disse tilfælde er medtaget i tabellen.

⁸ Se bilag 1 "Baggrund og metode", afsnit 1.9

I 26 procent af etableringerne af døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn i 2011 var anbringelsessted eget værelse, kollegium eller et kollegielignende opholdssted. Det svarer til en lille stigning set i forhold til de tidligere år, *jf. tabel 4.2.*

Tabel 4.2 Etableringer af døgnophold som led i efterværn fordelt efter anbringelsessteder, 2007-2011

	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	232	21	208	20	186	21	235	22	204	23
Netværksfamilie uden for slægten	11	1	17	2	8	1	14	1	5	1
Netværksfamilie inden for slægten	8	1	5	0	10	1	15	1	11	1
Almindelig plejefamilie	213	19	186	18	168	19	206	20	183	20
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	5	1
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	247	22	231	23	193	22	250	24	238	26
Døgninstitution i alt	188	17	171	17	177	20	155	15	135	15
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	68	6	59	6	52	6	22	2	28	3
Akutinstitution (2006-09)	10	1	6	1	13	1	7	1	2	0
Døgninstitution, delvis lukket	1	0	.	.
Døgninstitution, sikret afdeling	3	0	6	1	2	0	6	1	4	0
Døgninstitution, almindelig afdeling	107	10	100	10	110	13	119	12	106	12
Kost- og/eller efterskole	68	6	42	4	36	4	57	6	37	4
Socialpædagogisk opholdssted	207	19	175	17	182	21	217	21	208	23
Skibsprojekt	8	1	9	1	2	0	2	0	2	0
Uoplyst	167	15	176	17	101	12	106	10	82	9
I alt	1.117	100	1.012	100	877	100	1.022	100	914	100

Note: Procenterne summer ikke til 100 procent grundet afrunding.

I 2011 blev 22 procent etableret i en plejefamilie, mens det i 23 procent var et socialpædagogisk opholdssted. Anbringelsesstedet var en døgninstitution i 15 procent af etableringerne som led i efterværn, mens 4 procent blev iværksat i en kost- og/eller efterskole.

4.3 18-22-årige med døgnophold fordelt på anbringelsessteder og køn

På baggrund af oplysninger fra kommunernes indberetninger til Ankestyrelsen er det muligt at følge udviklingen for det samlede antal 18-22-årige, som i slutning af året har været i døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn.

Ultimo 2011 havde 1.900 unge mellem 18 og 22 år døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn.⁹ Det er en stigning på 18 procent set i forhold til 2007, hvor 1.592 havde døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn, *jf. tabel 4.3.*

⁹ Se bilag 1 "Baggrund og metode", afsnit 1.9

Tabel 4.3 18-22-årige med døgnophold fordelt på anbringelsessteder, 2007-2011

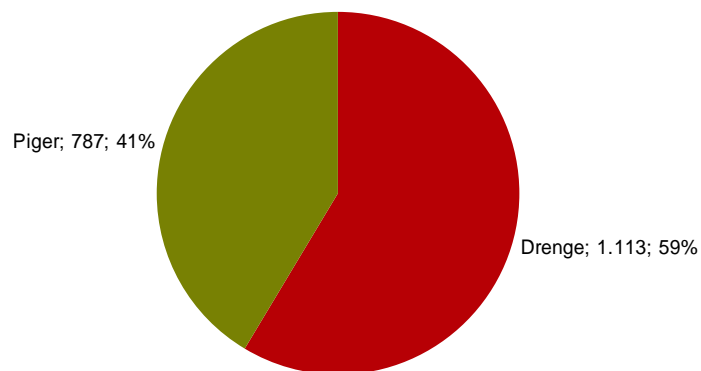
	2007		2008		2009		2010		2011	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Plejefamilie i alt	424	27	449	26	443	25	479	25	454	23
Netværksfamilie uden for slægten	14	1	17	1	18	1	24	1	20	1
Netværksfamilie inden for slægten	13	1	9	1	14	1	23	1	27	1
Almindelig plejefamilie	397	25	423	24	411	23	432	23	404	21
Kommunal plejefamilie (fra 2011)	3	0
Eget værelse, kollegium, kollegielignende opholdssted	306	19	347	20	364	21	430	22	421	22
Døgninstitution i alt	253	17	287	16	311	17	321	16	342	18
Kommunalt døgntilbud (2006-09)	80	5	88	5	90	5	64	3	80	4
Akutinstitution (2006-09)	8	1	5	0	7	0	6	0	4	0
Døgninstitution, delvis lukket
Døgninstitution, sikret afdeling	9	1	20	1	20	1	36	2	51	3
Døgninstitution, almindelig afdeling	156	10	174	10	194	11	215	11	207	11
Kost- og/eller efterskole	69	4	65	4	57	3	61	3	64	3
Socialpædagogisk opholdssted	345	22	388	22	423	24	452	24	466	25
Skibsprojekt	7	0	8	0	6	0	8	0	8	0
Uoplyst	188	12	189	11	169	10	165	9	145	8
I alt	1.592	100	1.733	100	1.773	100	1.916	100	1.900	100

Fordelingen på anbringelsessteder af unge mellem 18 og 22 år har ligget relativt stabilt i perioden fra 2007-2011. Der er tale om et mindre fald i plejefamilie på 3 procentpoint fra 2007 til 2011. Tilsvarende ses en mindre stigning i antal af unge mellem 18 og 22 år, som havde døgnophold i eget værelse, kollegium eller kollegielignende opholdssted på 3 procentpoint i samme periode.

Flere mænd end kvinder får døgnophold som led i efterværn

Af de 1.900 unge mellem 18 og 22 år, som havde døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn ved udgangen af 2011, var 1.113 mænd og 787 kvinder. Det svarer til, at 59 procent var mænd, og 41 procent var kvinder, *jf. figur 4.1*.

Figur 4.1 18-22-årige i døgnophold, fordelt på køn, 2011

Sammenlignes kønsfordelingen for 18-22 årige med døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn med kønsfordelingen for 0-17 årige anbragte, ses det, at procentandelen for drenge mellem 18 og 22 år er langt større end for drengene mellem 0 og 17 år.¹⁰

4.4 Ophør af døgnophold i efterværn

I statistikken indgår 1.237 ophør af døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn i 2011. Opgørelsen omfatter ophør for de 18-22 årige, herunder ophør ved det fyldte 23. år.

Den hyppigste årsag til ophør af i anbringelsessteder var i 2011 "Andet ophør/sagsophør". Denne kategori dækker blandt andet over ophør, hvor den unge vælger at overgå til at modtage uddannelsesstøtte i forbindelse med studiestart, hvor den unge påbegynder værnepligt eller på anden vis ophører døgnophold som led i efterværn uden, at der er tale om et sammenbrud eller planlagt ophør.

¹⁰ Se kapitel 3, figur 3.1

I 30 procent af sagerne skyldes ophøret, at formålet med døgnopholdet blev opnået, mens ophøret i kun 2 procent af sagerne skyldes at formålet med døgnopholdet ikke blev opnået, *jf. tabel 4.4.*

Tabel 4.4 Registrerede ophør af døgnophold i efterværn fordelt på årsag, 2011

	Antal	Pct.
Formålet med døgnopholdet er opnået	358	30
Hjemgivelse, formålet med døgnopholdet blev ikke opnået	21	2
Ophør idet den unge fyldte 23 år	324	28
Ophør idet anbringelsesstedet lukker	5	0
Sagsophør idet der ikke kunne findes et egnet anbringelsessted	1	0
Sagsophør, sagen er overdraget til ny handlekommune	10	1
Ophør, den unge har forladt anbringelsesstedet (vil ikke være der)	75	6
Ophør, anbringelsen er brudt sammen (anbringelsesstedet har givet op)	10	1
Andet ophør/sagsophør	416	36
Uoplyst	17	2
I alt	1.237	100

Note: Procenterne summer ikke til 100, da det har været muligt at angive flere årsager.

Yderligere 28 procent af døgnopholdene ophørte i 2011, fordi den unge fyldte 23 år. 6 procent ophørte, fordi den unge forlod anbringelsesstedet, samt 1 procent af ophørte skyldtes at anbringelsen var brudt sammen.

Bilag 1 Baggrund og metode

Ankestyrelsens statistik om afgørelser om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet, blev etableret som led i anbringelsesreformen, der trådte i kraft 1. januar 2006¹¹. Regler om indberetning til anbringelsesstatistikken er fastsat i medfør af retssikkerhedsloven¹².

Anbringelsesreformen er siden fulgt op af flere lovændringer, blandt andet om indsats over for kriminalitetstruede unge¹³, kontinuitet i anbringelsen¹⁴ og "Barnets Reform"¹⁵. Konsekvenserne af ændringerne er løbende indarbejdet i indberetningskemaerne til anbringelsesstatistikken.

Reformerne forudsætter en løbende central opfølgning af udviklingen på området og evaluering af indsatsen. Ankestyrelsens anbringelsesstatistik tjener som en væsentlig kilde i denne indsats.

Anbringelsesstatistikken har sit udgangspunkt i kommunernes sagsbehandling med fokus på de lovpligtige sagsbehandlingsskridt samt fokus på aktuel anledning og årsager til anbringelse, opfølgning af indsats og handleplan, kontinuitet, årsager til flytninger af børn og unge til nyt anbringelsessted og det videre forløb ved ophør af anbringelsen.

¹¹ Lov nr. 1442 af 22. december 2004 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

¹² Jf. § 63, stk. 3, og § 64, stk. 4, i Socialministeriets bekendtgørelse 1635 af 22. december 2010 om retssikkerhed og administration på det sociale område

¹³ Lov nr. 551 af 26. maj 2010 om ændring af lov om social service, trådt i kraft 1. juli 2010

¹⁴ Lov nr. 318 af 28. april 2009 om ændring af lov om social service, trådt i kraft 1. juli 2009

¹⁵ Lov nr. 628 af 11. juni 2010 om ændring af lov om social service, trådt i kraft 1. januar 2011

Desuden følger statistikken sagsbehandlingen indtil den unge fylder 18 år, hvor anbringelsen ophører. Herefter indgår de unge, der fortsætter i døgnophold i et anbringelsessted efter det 18. år som led i efterværn, i statistikgrundlaget, indtil dette ophold ophører – senest ved det 23. år.

Fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik udsendes løbende statistik til landets kommuner, og data fra statistikregisteret videregives til forskningsformål samt til Danmarks Statistiks årsstatistik om støtte til socialt udsatte børn og unge.

1.1 Anbringelsesstatistikens formål

Formålet med anbringelsesstatistikken er dels at bidrage til evaluering af lovgivningen, dels at forbedre grundlaget for overvejelser og beslutninger om udviklingen på anbringelsesområdet. Både kommunerne og ankemyndighederne indberetter til statistikken. Denne statistik omhandler de kommunale afgørelser om anbringelse.

Statistikken har desuden til formål at bidrage til ledelsesinformation – blandt andet med dokumentation af sagsbehandlingen til ledelsesmæssig styring og overvejelser.

Anbringelsesstatistikken bygger på elektronisk indberetning, og der er etableret et indberetningssystem via Ankestyrelsens hjemmeside. Med vægt på at etablere en så aktuel statistisk belysning som muligt er det fastsat, at oplysningerne som hovedregel skal være indberettet senest 4 uger efter afgørelse er truffet.

Kommunerne kan indgå aftale med Ankestyrelsen om indberetning på anden måde. Otte kommuner har på tidspunktet for denne statistiks udarbejdelse indgået aftale om at indberette de nødvendige anbringelsesdata ved udtræk fra kommunernes egne sagsbehandlingssystemer. Ankestyrelsen modtager data fra disse kommuner mindst én gang i kvartalet.

1.2 Statistikens opbygning og indhold

Indberetningsskemaer samt vejledninger til indberetning kan findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk/analyser_statistik/indberetning.

Mange af de tal, som findes i årsstatistikken 2010, er offentliggjort og specificeret i dataportalen "Tal fra Ankestyrelsen" på hjemmesiden www.ast.dk/tal_fra_ankestyrelsen. Her er der mulighed for at sammenstille statistikker for 2007-2010 og eksempelvis få vist resultaterne for de enkelte kommuner eller regioner.

1.2.1 Kommunernes indberetninger om anbragte 0-17årige

Indberetningspligten til anbringelsesstatistikken påhviler den kommune, der er handlekommune for barnet eller den unge. Når kommunen indberetter en afgørelse om

anbringelse af et barn eller en ung, skal kommunen indberette grundoplysninger om barnet/den unge og om forældremyndigheden.

Der skal desuden indberettes oplysninger i sager, hvor kommunen overtager handlepligten fra en anden kommune.

Kommunerne indberetter blandt andet følgende oplysninger, hver gang der bliver truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung mellem 0 og 17 år:

- Om afgørelsen om anbringelse er med eller uden forældrenes samtykke, eller om der er tale om kommunens effektivering til fuldbyrdelse af dom om ungdomssanktion
- Anledningen til at der rejses sag om anbringelse, fx underretninger
- Udslagsgivende årsager hos forældre og barnet til beslutningen om anbringelse
- Beslutning om anbringelsessted (visitation) og tidspunkt for indflytning i anbringelsessted

Desuden indberettes oplysninger, når kommunen har overtaget handlepligten for et anbragt barn/ung fra en anden kommune

Fra og med 2010 har kommunerne som noget nyt skulle indberette de beslutninger, der af kommunen træffes til fuldbyrdelse af rettens afgørelser om afsoning i anbringelsessteder, henholdsvis om varetægtsfængsling af 0-17årige i surrogat i anbringelsessteder.

Mens barnet/den unge er anbragt uden for hjemmet, indberetter kommunerne de afgørelser/hændelser, der træffes i relation til anbringelsen. Det drejer sig om:

- Ændring af anbringelsessted
- Ændring af tvangsmæssig anbringelse til anbringelse med samtykke
- Generel opfølgning på indsats og handleplan for anbragte børn og unge
- Forelæggelse for og afgørelse af sager i børn og unge-udvalget
- Hjemgivelse/ophør af anbringelse eller døgnophold i efterværn
- Sagsophør ved overdragelse til anden handlekommune
- Afgørelser om efterværn senest 6 måneder før det fylder 18. år (§ 68, stk. 12)

Kommunerne indberetter således afgørelser efter § 68, stk. 12 om behov for efterværn, dvs. når der bliver truffet afgørelse om den unges behov for tilbud, jf. § 76, stk. 3, i 2010 om:

- Døgnophold i et anbringelsessted
- Personlig rådgiver
- Fast kontaktperson
- Udslusningsordning

1.2.2 Kommunernes indberetninger om 18-22årige i døgnophold

Kommunerne skal indberette afgørelser og sagshændelser for unge mellem 18 og 22 år, som fortsætter eller genetableres i døgnophold i et anbringelsessted som led i efterværn efter § 76, stk. 3, nr. 1.

Der skal i den forbindelse indberette oplysninger i sager, hvor den unge fortsætter i døgnophold, og kommunen overtager handlepligten fra en anden kommune, typisk i forbindelse med at den unge fylder 18 år og får selvstændig opholdskommune.

I den forbindelse indberetter opholdskommunen oplysninger om den unges etablering i døgnophold i efterværn, herunder type af anbringelsessted.

Mens den unge er i efterværn med døgnophold i anbringelsesstedet, skal kommunen indberette de afgørelser og sagshændelser, der træffes i relation til døgnopholdet. Det drejer sig om:

- Ændring af anbringelsessted
- Ophør af døgnophold i efterværn
- Sagsophør ved overdragelse til anden handlekommune

1.2.3 Ankemyndighedernes indberetninger

De sociale nævn og Ankestyrelsen indberetter samtidig oplysninger om deres afgørelser om børn og unge, der anbringes uden for hjemmet.

Statistikindberetningerne fra Ankestyrelsens afgørelser om tvangsmæssige anbringelse anvendes blandt andet til validering af og supplement til kommunernes indberetninger om børn og unge-udvalgenes afgørelser.

1.3 Validering af de indberettede oplysninger

For at sikre at anbringelsesstatistikken er retvisende, foretages der en løbende kontrol-, validering og fejlsøgningsproces på de indberettede oplysninger.

Data i anbringelsesstatistikken kontrolleres grundlæggende i forbindelse med selve indberetningen. Dernæst sker der en validering af de indberettede oplysning mindst én gang i kvartalet via valideringsmateriale og ledelsesinformation til kommunerne.

Indberetningsskemaerne på Internettet har indbyggede funktioner til at kontrollere for eksempel børnenes alder og hændelsesdato. Valideringen henleder opmærksomheden på mulige fejl og giver enten anvisning om det indtastede, eller at der er tale om en decideret fejl, som medfører at videre indberetning ikke kan foretages, før en korrekt indtastning er foretaget.

Statistiksystemet giver desuden de indberettende myndigheder mulighed for løbende at foretage rettelser eller supplement til allerede indberettede oplysninger. Denne mulighed anvendes ofte i tilfælde, hvor en afgørelse om anbringelse indberettes, inden anbringelsen er effektueret, hvor der efterfølgende skal indberettes et tidspunkt for barnet/den unges flytning.

De indberettende myndigheder har endvidere mulighed for at trække egne indberettede data ud med henblik på kontrol, ledelsesinformation etc. Disse udtræk giver kommunerne en mulighed for en kvalitetskontrol, som både kan fremme kvaliteten af sagsbehandlingen og af statistikken.

Når afgørelserne er indberettet til Ankestyrelsen, gennemgås de for umiddelbare fejl og mangler. Ankestyrelsen udsender kvartalsvis ledelsesinformation til kommunerne. Ledelsesinformationen indeholder summariske tabeller, samt lister på individniveau med afgørelser, effektueringer, sagshændelser, anbringelser ultimo kvartalet og afgørelser om 18-22 årige med døgnophold i efterværn. Kommunerne har derigennem fået mulighed for at følge udviklingen, samt kontrollere kommunernes anbringelsesdata og eventuelt berigtige disse.

Ved af slutningen af første halvår af 2011 og dernæst ved afslutningen af 2011 blev de indberettede skemaer kontrolleret for mangler, dobbeltregistreringer og udeladelser mv.

For at sikre validiteten af kommunernes indberetninger kontaktede Ankestyrelsen i januar 2012 de 24 kommuner, der har haft det største fald i anbringelser i perioden 2007-2011. De involverede kommuner har enten aktivt bekræftet de registrerede indberetninger som udtryk for et fald eller har foretaget eventuelle korrektioner. I juli 2012 blev alle kommuner underrettet om, at Ankestyrelsen påbegyndte årsstatistikken for 2011, og de derfor skulle have fokus på om alle afgørelser var indberettet til Ankestyrelsen. Eventuelle fejl og mangler skulle være indberettet til Ankestyrelsen medio august 2012.

Københavns Kommune meddelte primo september 2012 Ankestyrelsen, at de manglede at indberette et betydeligt antal afgørelser for 2011. For at sikre validiteten af årsstatistikken, valgte Ankestyrelsen at indgå en aftale med Københavns Kommune, der betød, at kommunen fik ekstra tid til at bringe indberetningerne i orden. Ankestyrelsen har som konsekvens heraf foretaget en ekstraordinær datakørsel til nærværende statistik.

På baggrund af oplysningerne fra Københavns Kommune kontaktede Ankestyrelsen igen de 10 kommuner med de største betydelige fald i antal afgørelser primo september 2012. Disse kommuner har aktivt verificeret det indberettede fald i anbringelser.

Ankestyrelsen er gennem anden undersøgelsesaktivitet ydermere blevet gjort bekendt med, at indberetningerne til anbringelsesstatistikken fra Esbjerg Kommune, ligger under kommunens reelle antal afgørelser om anbringelse. Indberetningerne fra Esbjerg

Kommune vil være opdaterede senest medio oktober 2012. Således vil tallene for Esbjerg Kommune i Ankestyrelsens talportal 'Tal fra Ankestyrelsen', være korrekte i forbindelse med at tallene fra 3. kvartal 2012 offentliggøres medio december 2012. De manglende indberetninger fra Esbjerg Kommune har ligget på et konstant niveau og har ikke et omfang, der påvirker landsresultaterne i nærværende statistik.

Årsstatistik 2011 bygger, med ovenstående undtagelse, på de indberetninger, som modtaget frem til medio august 2012.

1.4 Sammenhæng med Danmarks Statistiks tællinger

Ankestyrelsen leverer årligt oplysninger fra anbringelsesstatistikregisteret til Danmarks Statistik. Det er herved et særskilt formål at sikre så god sammenhæng som muligt i anbringelsesstatistikken i forhold til Danmarks Statistiks tællinger om indsatsen for udsatte børn og unge.

Ved tilrettelæggelsen af den nye anbringelsesstatistik var det et formål at sikre kontinuitet, blandt andet ved så vidt muligt at anvende identiske opgørelsesmetoder. De kommunefordelte opgørelser i 'Tal fra Ankestyrelsen' omfatter således på samme måde som Danmarks Statistiks opgørelser, de børn og unge som kommunen var handlekommune for.

Der er imidlertid også nogle betydende forskelle.

Ved sammenligning med Danmarks Statistiks opgørelser fra 2005 og tidligere skal man være opmærksom på, at indsamlings- og opgørelsesmetoderne i Ankestyrelsens anbringelsesstatistik afviger fra tidligere metoder.

Den nye statistik er primært en sagsbehandlingsstatistik. Indberetning foretages i dag løbende og elektronisk med udgangspunkt i sagsbehandlingen, hvor indberetningerne til Danmarks Statistik før 2006 skete manuelt med udgangspunkt i den enkelte kommunes muligheder for at fremfinde data ved årets udgang. Desuden er statistikområdet ændret lidt, idet der i dag indgår en række anbringelser i medfør af dom (blandt andet ungdomssanktion) i anbringelsesstatistikken. Det er således ikke muligt fuldt ud at sikre mod databrud i tidsserier hen over årsskiftet 2005/06.

Danmarks Statistik forestår fortsat indsamling af data om forebyggende tilbud og ydelser efter serviceloven til socialt udsatte børn og unge og familier. Fra 2006 har Ankestyrelsen fra anbringelsesstatistikken leveret data til Danmarks Statistiks tællinger. Selv om kilderne til statistikkerne er identiske, er der forskelle i opgørelserne i Ankestyrelsens publikationer og i Danmarks Statistiks offentliggjorte tællinger¹⁶.

¹⁶ Oplysninger på kommuneniveau fra Danmarks Statistiks tællinger kan findes i www.statistikbanken.dk. Danmarks Statistik har desuden udgivet 'Bistand til børn og unge, 2005', Statistiske Efterretninger, 2. marts 2007, 'Bistand til børn og unge, 2006 (foreløbig opgørelse)', Nyt fra Danmarks Statistik, 29. maj 2008, 'Støtte til børn og unge 2007', Nyt fra Danmarks Statistik, 8. juli 2009.

Ankestyrelsen leverer oplysningerne til Danmarks Statistik efter offentliggørelsen, hvor registeret er beriget med kommunernes eventuelle efterfølgende rettelser og tilføjelser. Data til Danmarks Statistik kan således afvige fra de data, der har været anvendt til årsstatistikken fra Ankestyrelsen.

Tallene i denne publikation for 2007-2011 er baseret på kommunernes indberetninger frem til 3. august 2012. Disse oplysninger vil således være baseret på et nyere datagrundlag end det, der dannede baggrund for Danmarks Statistiks opgørelser for de fire år.

1.5 Antal registreringer ultimo 2010

Primo august 2012 indeholdt Ankestyrelsens anbringelsesstatistikregister knap 155.000 afgørelser, opfølgninger og andre sagshændelser i 2010 eller tidligere. Registreringerne omfatter godt 33.000 børn og unge, hvor der siden 1. januar 2006 er modtaget oplysninger om afgørelser og sagshændelser fra kommunerne, de sociale nævn eller Ankestyrelsen.

Anbringelsesstatistikken giver mulighed for at følge det enkelte barn/ung igennem anbringelsesforløbet.

Statistikken giver tilsvarende mulighed for at opgøre, hvor børnene/de unge havde ophold ved udgangen af året. Om de var i anbringelse, ventede på en plads i et anbringelsessted eller var uden for anbringelse, dvs. ophørt eller hjembragt.

Opgørelserne fra 2007-2010 er opdaterede tal fra samme opgørelsestidspunkt som 2011-tallene.

1.6 Personfølsomme oplysninger

Anbringelsesstatistikken er en personstatistik, hvor alle registreringer foretages på barnets/den unges personnummer. Statistikindberetningerne omfatter desuden en registrering af en række oplysninger om forældremyndighedens indehaver(e) og ændringer heri.

Statistikregisteret er anmeldt til Datatilsynet som et statistisk-videnskabeligt personregister med personfølsomme oplysninger. Anmeldelsen kan ses på www.datatilsynet.dk.

Der er truffet en række foranstaltninger i forbindelse med etableringen af statistikken. De skal sikre, at de registrerede oplysninger ikke kommer uvedkommende i hænde, og at oplysningerne om den enkelte person alene anvendes til statistisk-videnskabelige formål.

Indberetningssystemet er blandt andet sikret ved sikkerhedscertifikat og stærk kryptering i forbindelse med den elektroniske transmission af data. Desuden er

databehandlingen i Ankestyrelsen omfattet af vidtgående tekniske og administrative sikkerhedsforanstaltninger. Det er ved udstedelse af adgangskoder til indberetning forudsat, at også kommunerne omgærder deres indberetning og anvendelse af data med den fornødne sikkerhed.

Data fra statistikregisteret kan videregives til statistisk-videnskabelige formål. Data er videregivet til Danmarks Statistik til validering og vedligeholdelse af Danmarks Statistiks Børnedatabase. Herudover sker videregivelse efter ansøgning til godkendte forskningsformål, blandt andet til SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Data fra statistiksystemet må ikke anvendes som udgangspunkt for afgørelser vedrørende enkeltpersoner.

1.7 Om årsager til anbringelse

En central forbedring ved etableringen af anbringelsesstatistikken i Ankestyrelsen fra 2006 var registreringen af de udslagsgivende sociale og andre årsager til beslutningerne om anbringelse af børn og unge uden for hjemmet.

Registreringerne vedrørende 2010 indeholder 15 kategorier af årsager hos forældrene og/eller i hjemmet samt 17 årsager hos barnet/den unge. Kommunerne har mulighed for at indberette flere årsager for hver beslutning, der træffes om anbringelse af et barn eller en ung.

For mere overordnet at kunne følge udviklingen i anbringelsesårsager i hjemmene og hos børnene/de unge er der i kapitel 2 foretaget en koncentrering af årsagerne på de seks temaer, der er nævnt i Servicelovens § 50, stk. 2. De udslagsgivende årsager hos barnet/den unge og hos forældrene eller i hjemmet er fordelt, så de afspejler de seks temaer, som skal belyses i den børnefaglige undersøgelse, der skal udarbejdes inden en afgørelse om anbringelse.

Hvis udslagsgivende forhold:	Så henregnes til:
For barnet = 1, 2, 3, 4 eller 5	Udvikling og adfærd
For barnet = 6 eller 16 For forældrene = 1-12 eller 14-15	Familieforhold
For barnet = 7 eller 8	Skoleforhold
For barnet = 3 eller 9-14 For forældrene = 13	Sundhedsforhold
For barnet = 15	Fritidsforhold og venskaber
For barnet = 17	Andre relevante forhold
Hvis ingen af ovenstående	Uoplyst – medregnes ikke i figuren

Note: Tallene henviser til klassifikationerne i spørgsmål 7.a og spørgsmål 7.b i indberetningsskemaet (skema 1)

1.8 Efterværn med døgnophold (18-22 år)

Kommunerne skal indberette afgørelse om efterværn forud for det 18. år (skema 2). Som led i anbringelsesstatistikken skal kommunerne også indberette oplysninger om 18-22årige, der som led i efterværn fortsat har døgnophold i et anbringelsessted (skema 3). Formålet er at give mulighed for at følge udviklingen i tilbud om efterværn med døgnophold i et anbringelsessted.

Ankestyrelsen offentliggjorde statistiske opgørelser om de 18-22årige i årsstatistikkerne om anbringelser af børn og unge uden for hjemmet for 2006 og 2007. Årsstatistikkerne 2008 og 2009 omfattede derimod alene opgørelser for anbragte 0-17årige.

Årsagen til de manglende offentliggørelser var, at det ved validering af kommunernes indberetninger i 2008 viste sig, at der manglede et relativt stort antal indberetninger af hjemgivelser/ophør ved det eller efter det fyldte 18. år. Antal 18-22årige med døgnophold i årsstatistikken 2007 har som følge heraf vist sig at være overvurderet.

Ankestyrelsen gennemførte på den baggrund en omfattende validering af de kommunale indberetninger efter kommunalreformen i 2007, men først med årsstatistikken i 2010 blev det muligt at nå frem til et tilstrækkeligt retvisende resultat for opgørelse af antal unge over 18 år med ophold i et anbringelsessted. Der har før 2010 således ikke været offentliggjort retvisende tal for denne del af statistikken siden årsstatistikken 2006.

Ankestyrelsen har blandt andet haft en tæt dialog med de kommuner, hvor forbedring af datagrundlaget i særlig grad var ønskværdig. I sammenhæng hermed erindres kommunerne blandt andet om pligten til at træffe afgørelse senest 6 måneder før, den unge anbragte fylder 18 år om behovet for efterværn (§ 68, stk. 12).

Ankestyrelsen kan konstatere, at ovenstående tiltag har betydet en kvalitetsforbedring i indberetningerne – også for årene forud for 2009 – og det vurderes, at indberetningerne til anbringelsesstatistikken om de 18-22årige er så høj, at området kan belyses i årsstatistikken. Der må dog fortsat tages et forbehold for, at kvaliteten af opgørelserne vedrørende 18-22årige med ophold i anbringelsessteder som led i efterværn fortsat vurderes at være lidt ringere for 2007-2009 end for 2010 og 2011.

For fremadrettet at forebygge problemer med kommunernes manglende indberetninger til anbringelsesstatistikken iværksatte Ankestyrelsen i 2009 en omstrukturering af anbringelsesstatistikken.

I forlængelse af vedtagelsen af "Barnets Reform" blev det besluttet at reducere antallet af oplysninger, som skal indberettes til anbringelsesstatistikregisteret. Beslutningen gav anledning til at gennemgå skemaerne og yderligere skabe en mere hensigtsmæssig opbygning.

Det blev blandt andet besluttet at udskille indberetninger vedrørende 18-22årige med ophold i et anbringelsessted som led i efterværn i en særskilt indberetningsdel (skema 3) til statistikken for 2010 og fremefter. Desuden blev iværksat initiativer, hvorved den kvartalsvise validering og ledelsesinformation til kommunerne løbende kan forbedres.

Som udgangspunkt udskrives alle unge, der ikke er anbragt i et anbringelsessted i medfør af dom eller varetægtsurrogat, af anbringelsesstatistikken ved det fyldte 18. år.

Opgørelsen over unge med døgnophold i anbringelsessteder som led i efterværn for 18-22årige bygger herefter grundlæggende på de indberettede oplysninger i skema 3 om iværksættelse eller videreførelse af døgnophold i et anbringelsessted samt genetablering og ophør heraf. Hvis kommunen herudover har indberettet sagshændelser om unge over 18 år, der klart indikerer, at der er tale om videreført døgnophold i efterværn, medtages den unge også i statistikken, uanset at der ikke er indberettet en særskilt afgørelse herom.